

ZAKON

O OSNOVNOM OBRAZOVANJU I VASPITANJU

(Objavljen u "Sl. glasniku RS", br. 74 od 12. avgusta 2008, 71/09, 104/11, 33/14)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se djelatnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja kao dio jedinstvenog sistema obrazovanja Republike Srpske (u daljem tekstu: Republika).

Član 2.

- (1) Osnovno obrazovanje i vaspitanje djelatnost je od opšteg društvenog interesa.
(2) Djelatnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja obuhvata:
a) obavezno obrazovanje i vaspitanje,
b) druge oblike obrazovanja djece i omladine i
v) obrazovanje odraslih.

Član 3.

- (1) Osnovno obrazovanje i vaspitanje traje devet godina.
(2) Osnovno obrazovanje i vaspitanje je obavezno i besplatno za svu djecu, po pravilu, od šest do 15 godina života.
(3) Paralelno sa sticanjem osnovnog obrazovanja i vaspitanja može se sticati i umjetničko obrazovanje i vaspitanje (muzičko, baletsko i sl.) pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Član 4.

Osnovno obrazovanje i vaspitanje obavljaju osnovne škole, specijalne osnovne škole, muzičke i baletske škole (u daljem tekstu: škole) u kojima se ostvarivanjem nastavnog plana i programa propisanog u skladu sa ovim zakonom stiče osnovno obrazovanje i vaspitanje.

Član 5.

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) učenik - dijete koje pohađa školu;
b) inkluzija - podrazumijeva sveobuhvatno uključivanje lica sa smetnjama u psihofizičkom razvoju, lica sa preprekama u učenju i uopšte lica sa preprekama društvene uključenosti u vaspitno-obrazovni sistem i svakodnevni život;
v) trijada - obuhvata ciklus u kojem se stiče obrazovanje i vaspitanje u toku tri razreda, i to:
1) prva trijada - prvi, drugi i treći razred,
2) druga trijada - četvrti, peti i šesti razred i
3) treća trijada - sedmi, osmi i deveti razred;
g) dosije učenika - predstavlja dokument u pisanom ili elektronskom obliku koji sadrži osnovne podatke o učeniku (ime, prezime, ime roditelja, matični broj, godinu rođenja, adresu itd.), te podatke o procesu napredovanja u obrazovanju, vaspitanju i socijalizaciji;
d) mreža škola - skup postojećih škola koje obavljaju djelatnost osnovnog obrazovanja i vaspitanja na području Republike sa svim njihovim područnim odjeljenjima;
đ) upisno područje - područje sa kojeg se djeca upisuju u određenu školu na osnovu mjesta prebivališta, odnosno prijavljenog boravišta;
e) područno odjeljenje - odjeljenje koje je kadrovski i programom povezano, ali prostorno izmješteno od matične / centralne škole; područno odjeljenje brojem učenika, odnosno odjeljenja ne ispunjava uslove propisane za osnivanje samostalne škole;
ž) razredno odjeljenje - čine učenici istog razreda približno istog uzrasta i
z) kombinovano odjeljenje - odjeljenje sastavljeno od učenika dva ili više razreda; formira se u školama sa manjim brojem učenika od predviđenog standardom.

Član 6.

Gramatički izrazi u ovom zakonu upotrijebljeni su u jednom rodu i označavaju lica i muškog i ženskog pola.

Član 7.

Ciljevi osnovnog obrazovanja i vaspitanja su:

- a) cjelovit i harmoničan, individualnim potrebama, interesima i mogućnostima prilagođen razvoj intelektualnih, socijalno-emocionalnih, moralnih, radnih i fizičkih potencijala i sposobnosti djeteta do ličnog maksimuma,
b) razvoj stvaralačkog, kreativnog i kritičkog mišljenja,
v) razvoj komunikacijskih sposobnosti, poštovanja mišljenja drugih i poštovanja različitosti,

- g) razvoj saradnje i odgovornosti, djelovanja u timu i konstruktivnog rješavanja problema,
- d) razvijanje svijesti otvorene za nove ideje i nova znanja,
- đ) razvoj svijesti o potrebi čuvanja zdravlja,
- e) podsticanje i razvoj želje za uspjehom i osjećaja odgovornosti za sopstveni uspjeh,
- ž) osposobljavanje za samostalno i samoinicijativno sticanje znanja,
- z) razvoj sposobnosti razumijevanja problema i primjene znanja,
- i) razvoj samopouzdanja, samopoštovanja, samokontrole, sposobnosti prepoznavanja svojih i tuđih emocija,
- j) razvijanje svijesti o pozitivnoj pripadnosti vlastitom kulturnom identitetu, jeziku i tradiciji na način primjeren civilizacijskim tekovinama,
- k) razvoj kritičnosti i samokritičnosti, inicijativnosti i želje za postignućem,
- l) razvijanje i njegovanje potreba za kulturom i očuvanjem kulturnog nasljeđa i kulturnih dobara,
- lj) razvoj i njegovanje osnovnih moralnih vrijednosti, stavova i odnosa i
- m) razvijanje ekološke svijesti i svijesti o potrebi očuvanja prirodne i životne sredine.

Član 8.

- (1) Javne potrebe u osnovnom obrazovanju i vaspitanju utvrđuju se pedagoškim standardima osnovnog obrazovanja i vaspitanja u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: pedagoški standardi).
- (2) Pedagoškim standardima utvrđuju se materijalni, kadrovski i drugi uslovi za ostvarivanje djelatnosti i ravnomjeran razvoj sistema osnovnog obrazovanja i vaspitanja u određenom periodu.
- (3) Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada), na prijedlog Ministarstva prosvjete i kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo), donosi uredbu o pedagoškim standardima i normativima za osnovno obrazovanje i vaspitanje.

Član 9.

- (1) Svako dijete ima jednako pravo pristupa i jednake mogućnosti u osnovnom obrazovanju i vaspitanju bez diskriminacije po bilo kojem osnovu.
- (2) Jednak pristup i jednake mogućnosti podrazumijevaju obezbjeđivanje jednakih uslova i prilika za svu djecu pri početku i nastavku osnovnog obrazovanja i vaspitanja.
- (3) Pravo iz stava 1. ovog člana ostvaruje se u skladu sa pedagoškim standardima.

Član 10.

Strani državljani i lica bez državljanstva imaju pravo na obrazovanje u skladu sa konvencijama i sporazumima koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim zemljama ili međunarodnim organizacijama.

Član 11.

- (1) U osnovnom obrazovanju ne može se vršiti diskriminacija djece, nastavnika i ostalog osoblja škole na osnovu rase, pola, jezika, religije, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, na osnovu invalidnosti ili na bilo kom drugom osnovu.
- (2) Škola ima odgovornost da u sredini u kojoj djeluje doprinese stvaranju kulture koja poštuje ljudska prava i osnovne slobode svih građana kako je to utemeljeno Ustavom i ostalim međunarodnim dokumentima iz oblasti ljudskih prava koje je potpisala Bosna i Hercegovina.
- (3) Republika i jedinice lokalne samouprave zajedno sa školom odgovorne su za obezbjeđenje školskog prostora, opreme i prateće infrastrukture za nesmetan pristup i učešće u obrazovnom procesu lica sa posebnim obrazovnim potrebama.

Član 12.

- (1) Nastava u osnovnom obrazovanju i vaspitanju izvodi se na službenim jezicima konstitutivnih naroda, uz korišćenje oba službena pisma, ćirilice i latinice.
- (2) U školama se ne smije vršiti diskriminacija nastavnika ili nekog drugog zaposlenog pri imenovanju, uslovima zaposlenja, napredovanju ili u bilo kojoj drugoj odluci u vezi sa tim licem, na osnovu toga što u školi, u usmenom i pisanom izražavanju koristi bilo koji od jezika konstitutivnih naroda.
- (3) U školama se ne smije vršiti diskriminacija učenika pri prijemu, učešću u aktivnostima škole ili u bilo kojoj drugoj odluci u vezi sa tim učenikom, na osnovu toga što u školi, u usmenom i pisanom izražavanju koristi bilo koji od jezika konstitutivnih naroda.
- (4) Jezik i kultura nacionalnih manjina u Republici Srpskoj poštovaće se i koristiti u školi u najvećoj mogućoj mjeri, a u skladu sa Okvirnom konvencijom o zaštiti prava nacionalnih manjina i Zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 2/05).
- (5) Jezik i kultura nacionalnih manjina izučavaju se u okviru proširenog programa kao fakultativna nastava.

Član 13.

- (1) U osnovnom obrazovanju će se štititi vjerske slobode, tolerancija i kultura dijaloga.
- (2) Učenici će pohađati časove vjeronauke prema svom vjerskom opredjeljenju, ako je to u skladu sa njihovim ubjeđenjima i ubjeđenjima njihovih roditelja, staratelja ili usvojlaca (u daljem tekstu: roditelj).
- (3) Učenici koji po zahtjevu roditelja ne žele da pohađaju vjeronauku neće biti dovedeni u nepovoljan položaj u odnosu na druge učenike.

Član 14.

U nastavnim i drugim aktivnostima u školi ne mogu se koristiti ili izučavati didaktički i drugi materijali uvredljivog sadržaja, a nastavnici i drugo školsko osoblje ne smiju davati izjave koje bi se opravdano mogle smatrati uvredljivim za jezik, kulturu i religiju učenika koji pripadaju bilo kojoj nacionalnoj, etničkoj ili religijskoj grupi.

Član 15.

- (1) Rad škole je javan.
- (2) U školi nije dozvoljeno političko organizovanje i djelovanje, kao ni korišćenje školskog prostora u te svrhe, u vrijeme održavanja nastave.

Član 16.

Republika obezbjeđuje ostvarivanje prava građana od opšteg interesa u osnovnom obrazovanju i vaspitanju, i to:

- a) osnovno obrazovanje i vaspitanje djece u devetogodišnjem trajanju,
- b) osnovno muzičko i baletsko obrazovanje i
- v) osnovno obrazovanje i vaspitanje djece sa smetnjama u psihofizičkom razvoju (specijalne osnovne škole).

Član 17.

- (1) Radi unapređivanja kvaliteta osnovnog obrazovanja i vaspitanja Vlada formira Savjet za razvoj osnovnog obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Savjet) kao savjetodavno tijelo.
- (2) Savjet djeluje kao nezavisno savjetodavno tijelo.
- (3) Administrativno-tehničke poslove za Savjet obavlja Ministarstvo.
- (4) Rad i funkcionisanje Savjeta reguliše se poslovníkom o radu Savjeta za razvoj osnovnog obrazovanja i vaspitanja.
- (5) Poslovník iz stava 4. ovog člana donosi Savjet dvotrećinskom većinom glasova od ukupnog broja članova.

Član 17a.

- (1) Savjet ima devet članova, i to:
 - a) dva člana iz reda nastavnika i stručnih saradnika škola,
 - b) dva člana iz reda univerzitetskih nastavnika i saradnika iz visokoškolskih ustanova koje obrazuju nastavnike i stručne saradnike,
 - v) jednog predstavnika iz reda nastavnika i stručnih saradnika srednjih škola,
 - g) jednog predstavnika Republičkog pedagoškog zavoda,
 - d) jednog predstavnika Sindikata obrazovanja, nauke i kulture Republike Srpske i
 - đ) dva predstavnika iz reda roditelja.
- (2) U radu Savjeta u skladu sa opštim aktima Savjeta mogu bez prava odlučivanja da učestvuju predstavnici učenika
- (3) Struktura članova Savjeta po pravilu odražava nacionalni sastav konstitutivnih naroda i ostalih.
- (4) Članove Savjeta u postupku javne konkurencije na prijedlog Ministarstva imenuje Vlada.
- (5) Rok za prijavljivanje kandidata za članove Savjeta je 20 dana od dana objavljivanja javnog konkursa.
- (6) Lista prijavljenih kandidata daje se na uvid javnosti u roku od deset dana po isteku roka za podnošenje prijava na javni konkurs iz stava 5. ovog člana.
- (7) Primjedbe i prijedlozi u vezi sa prijavljenim kandidatima mogu se dostaviti u roku od 30 dana od dana stavljanja liste kandidata na uvid javnosti.
- (8) Ministarstvo upućuje Vladi prijedlog kandidata za članove Savjeta u roku od 90 dana od dana objavljivanja javnog konkursa.
- (9) Mandat članova Savjeta traje četiri godine.
- (10) Isto lice može biti izabrano za člana Savjeta najviše dva puta.
- (11) Savjet bira predsjednika iz reda svojih članova.
- (12) Rad člana Savjeta je dobrovoljan i ne plaća se.

Član 17b.

Savjet u okviru svojih nadležnosti obavlja sljedeće poslove:

- a) predlaže pravce razvoja i unapređivanja kvaliteta osnovnog obrazovanja i vaspitanja,
- b) prati, analizira i ocjenjuje stanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja sa stanovišta potreba, mogućnosti, kvaliteta i međunarodne uporedivosti,
- v) prati i predlaže usaglašenost sistema osnovnog obrazovanja i vaspitanja sa evropskim standardima,
- g) razmatra nastavni plan i program za školu i daje preporuke Vladi,
- d) razmatra standarde za pripremu udžbenika za školu i daje preporuke Vladi,
- đ) daje mišljenje Vladi u postupku donošenja zakonskih propisa u oblasti osnovnog obrazovanja i vaspitanja,
- e) inicira i pomaže aktivnosti Republičkog pedagoškog zavoda i drugih institucija nadležnih u oblasti osnovnog obrazovanja i vaspitanja,
- ž) razmatra rezultate eksperimentalnih programa i daje preporuke Vladi,
- z) razmatra predloženu mrežu škola i daje mišljenje Vladi i
- i) razmatra i druga pitanja od značaja za oblast osnovnog obrazovanja i vaspitanja.

II - OSNIVANJE I PRESTANAK RADA ŠKOLE

Član 18.

- (1) Škola je javna ustanova.
- (2) Republika, radi obezbjeđivanja prava građana iz člana 16. ovog zakona osniva školu.
- (3) Školu može osnovati i pravno i fizičko lice, uz saglasnost Vlade, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.
- (4) Škola se ne može osnovati zbog sticanja dobiti.

Član 19.

- (1) Javna ili privatna škola osniva se i počinje da radi ako ima:
 - a) odgovarajući broj učenika,
 - b) odgovarajući prostor,
 - v) odobren nastavni plan i program,
 - g) potrebnu opremu i nastavna sredstva i
 - d) potreban broj nastavnika i stručnih saradnika.
- (2) Ministar prosvjete i kulture (u daljem tekstu: ministar) donosi pravilnik o uslovima za osnivanje, početak i prestanak rada osnovne škole.
- (3) Ministar rješenjem imenuje komisiju koja utvrđuje ispunjenost uslova za početak i prestanak rada škole i područnih odjeljenja.
- (4) Ministarstvo predlaže osnivaču promjenu statusa škole ili prestanak rada škole, uz prethodno pribavljeno mišljenje jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se škola nalazi.
- (5) Ministar rješenjem utvrđuje ispunjenost uslova za početak rada škole.
- (6) Rješenje ministra je konačno.

Član 20.

- (1) Inicijativu za osnivanje škole čiji je osnivač Republika pokreće jedinica lokalne samouprave na čijem području se planira otvaranje škole ili Ministarstvo, najkasnije do kraja decembra tekuće godine, za narednu školsku godinu.
- (2) Uz inicijativu iz stava 1. ovog člana prilaže se:
 - a) elaborat o opravdanosti osnivanja škole i
 - b) rješenje ministra o ispunjenosti uslova za početak rada škole.
- (3) Elaborat o opravdanosti osnivanja škole sadrži:
 - a) dokaz o opravdanosti osnivanja, odnosno o postojanju društvene potrebe osnivanja škole na tom području, imajući u vidu postojeću mrežu škola,
 - b) detaljan opis, status i strukturu škole,
 - v) način ispunjavanja propisanih uslova za rad škole,
 - g) dokaz o obezbijeđenosti sredstava za rad i
 - d) ostale podatke značajne za osnivanje i rad škole.
- (4) Inicijativa za osnivanje javne škole sa priložima iz stava 2. ovog člana dostavlja se Vladi na razmatranje i usvajanje.
- (5) Na osnovu usvojenog elaborata i rješenja iz stava 2. ovog člana Vlada donosi odluku o osnivanju škole.
- (6) Javna škola upisuje se u sudski registar kod nadležnog suda nakon donošenja odluke Vlade iz stava 5. ovog člana.

Član 21.

- (1) Privatna škola osniva se odlukom osnivača, uz saglasnost Vlade, u skladu sa ovim zakonom i propisima koji se odnose na osnivanje ustanova.
- (2) Privatna škola u osnivanju, uz zahtjev za izdavanje saglasnosti za osnivanje, najkasnije do kraja decembra tekuće godine za narednu školsku godinu Ministarstvu podnosi:
 - a) elaborat o opravdanosti osnivanja škole, koji sadrži:
 - 1) dokaz o opravdanosti osnivanja, odnosno o postojanju društvene potrebe osnivanja škole na tom području, imajući u vidu postojeću mrežu škola,
 - 2) detaljan opis, status i strukturu škole,
 - 3) način ispunjavanja propisanih uslova za rad škole,
 - 4) dokaz o obezbijeđenosti sredstava za rad za najmanje tri naredne školske godine i
 - 5) ostale podatke značajne za osnivanje i rad škole,
 - b) akt o osnivanju,
 - v) prijedlog statuta i
 - g) odluku o imenovanju lica ovlašćenog za zastupanje.
- (3) Na osnovu usvojenog elaborata i rješenja iz člana 19. stav 3. ovog zakona Vlada daje saglasnost za početak rada privatne škole.
- (4) Osnivač privatne škole ne može da bude fizičko ili pravno lice za koje je utvrđena krivična odgovornost.
- (5) Privatna škola upisuje se u sudski registar i stiče svojstvo pravnog lica na osnovu akta o osnivanju i saglasnosti Vlade.

Član 22.

- (1) Ako Ministarstvo utvrdi da škola iz čl. 20. i 21. ne ispunjava neki od uslova iz člana 19. ovog zakona, odrediće rok u kojem je osnivač dužan da otkloni utvrđene nedostatke.
- (2) Ministar će donijeti rješenje kojim se odbija zahtjev osnivača za početak rada škole ako osnivač u roku iz stava 1. ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.

(3) Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno.

Član 23.

- (1) Školi koja ispunjava uslove za rad propisane ovim zakonom izdaje se rješenje o odobrenju za početak rada škole.
- (2) Na osnovu rješenja iz stava 1. ovog člana škola se upisuje u Registar osnovnih škola, koji vodi Ministarstvo.
- (3) Ministar donosi pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra osnovnih škola.
- (4) Škola koja nije upisana u Registar osnovnih škola ne može početi da radi i izdaje javne isprave koje izdaju škole.
- (5) Spisak škola upisanih u Registar osnovnih škola objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Član 24.

- (1) Škola može da obavlja djelatnost van svoga sjedišta (u daljem tekstu: područno odjeljenje) pod uslovima utvrđenim u članu 19. ovog zakona. Područno odjeljenje nema svojstvo pravnog lica.
- (2) Inicijativu sa obrazloženjem o potrebi osnivanja područnog odjeljenja predlaže škola u čijem bi sastavu trebalo da bude područno odjeljenje, najkasnije do kraja juna tekuće godine za narednu školsku godinu.
- (3) Škola može obavljati djelatnost u inostranstvu u skladu sa ovim zakonom. Za djecu građana Republike Srpske koja se školuju u stranim školama obezbjeđuje se dopunsko osnovno obrazovanje po posebnom nastavnom planu i programu i pod uslovima koje utvrdi ministar, posebnim aktom.

Član 25.

(Brisan).

Član 26.

(Brisan).

Član 27.

- (1) Vlada na prijedlog jedinice lokalne samopuprave utvrđuje broj i prostorni raspored škola u Republici (u daljem tekstu: mreža škola), najmanje svake četiri godine, a najkasnije do 20. marta tekuće godine.
- (2) Mjerila i kriterijumi za utvrđivanje mreže škola su:
 - a) potrebe utvrđene sistemskim praćenjem i predviđanjem demografskih, ekonomskih i urbanističkih kretanja na određenom području,
 - b) specifičnost područja (brdsko-planinsko, pogranično, izuzetno nerazvijeno itd.),
 - v) dostupnost i jednaki uslovi za sticanje osnovnog obrazovanja,
 - g) obezbijeđenost komunikacija i
 - d) ekonomičnost i racionalnost u korišćenju kadra, sredstava, prostora i opreme.
- (3) Prilikom utvrđivanja mreže škola Vlada, na prijedlog Ministarstva, utvrđuje škole sa posebnim statusom koje rade pod otežanim uslovima u brdsko-planinskim i saobraćajno i komunikaciono loše povezanim područjima. Škole sa posebnim statusom od posebnog su značaja za društvo i Ministarstvo može dozvoliti rad ovim školama i u slučaju kada ne ispunjavaju propisane uslove u pogledu opreme, kadra, broja učenika, odjeljenja i dr.
- (4) Odluku o statusnim i organizacionim promjenama za škole iz stava 3. ovog člana donosi ministar.

Član 28.

- (1) Sve javne škole imaju upisno područje koje utvrđuje ministar, na prijedlog jedinice lokalne samouprave. Javne škole dužne su da prilikom upisa učenika poštuju upisna područja.
- (2) Ministar donosi rješenje o upisnom području.
- (3) U slučaju da postoji opravdana potreba izmjene rješenja o upisnom području, rješenje se mora donijeti najkasnije do 1. marta tekuće godine za narednu školsku godinu.
- (4) Ministarstvo može na zahtjev roditelja, u opravdanim slučajevima, odobriti da dijete bude upisano u školu čijem upisnom području ne pripada, radi zaštite prava djeteta ili ako je to u najboljem interesu djeteta.
- (5) Pravo roditelja da dijete upiše u školu kojoj po upisnom području ne pripada ograničeno je mogućnostima i uslovima rada škole koju bi dijete trebalo da pohađa i škole koju želi da pohađa.
- (6) Ministarstvo može da donese smjernice za odlučivanje o zahtjevu roditelja iz stava 5. ovog člana, vodeći računa o tome da su smjernice u skladu sa principima i pravima utvrđenim ovim zakonom.
- (7) Upisno područje specijalne škole je područje Republike.

Član 29.

- (1) Škola obavlja djelatnost u svom sjedištu.
- (2) Škola može promijeniti naziv i sjedište.
- (3) Odluku o promjeni naziva i sjedišta donosi školski odbor uz saglasnost osnivača.
- (4) Škola ne može promijeniti naziv i sjedište dok traje nastava u školskoj godini.

Član 30.

- (1) Škola ima statut koji donosi školski odbor uz saglasnost Ministarstva.
- (2) Statut je osnovni opšti akt škole kojim se bliže uređuju organizacija, način rada, upravljanje i rukovođenje školom i druga pitanja u skladu sa zakonom.

Član 31.

- (1) Škola može prestati da radi pod uslovima i po postupku utvrđenim ovim zakonom.
- (2) Osnivač je dužan da učenicima škole koja je prestala da radi obezbijedi nastavak obrazovanja u drugoj odgovarajućoj školi.
- (3) Škola prestaje da radi, ako:
 - a) prestane potreba za njenim postojanjem,
 - b) se broj odjeljenja, odnosno učenika smanji ispod propisanog broja,
 - v) ne ispunjava propisane uslove za obavljanje djelatnosti i
 - g) ne obavlja djelatnost za koju je osnovana.
- (4) Ispunjenost uslova za nastavak rada i obavljanje djelatnosti škole utvrđuje se po potrebi, a obavezno svake četiri godine.
- (5) Ako se redovnom kontrolom utvrdi da škola ne obavlja djelatnost na propisan način ili se vanrednim pregledom utvrdi da škola nema potrebne uslove za rad propisane ovim zakonom, Ministarstvo određuje rok za otklanjanje nepravilnosti i nedostataka koji ne može biti duži od jedne godine.
- (6) Ministarstvo zabranjuje rad školi koja ne ispuni propisane uslove u roku iz stava 5. ovog člana i nalaže brisanje te škole iz Registra osnovnih škola.
- (7) Osnivač je obavezan da donose odluku o prestanku rada škole u roku od tri mjeseca od dana zabrane rada školi.
- (8) Osnivač privatne škole dostavlja odluku o prestanku rada škole Ministarstvu.
- (9) Škola koja je prestala da radi briše se iz Registra osnovnih škola.
- (10) Škola može prestati da radi samo na kraju školske godine.
- (11) Javne isprave izdate nakon prestanka rada škole i njenog brisanja iz Registra pravno su ništavne.
- (12) Odluka o prestanku rada škole i brisanju iz Registra osnovnih škola objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Član 32.

Na osnivanje, rukovođenje, položaj zaposlenih, nadzor nad zakonitošću rada i na prestanak rada škole primjenjuju se odredbe Zakona o sistemu javnih službi ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 68/07) i Zakona o radu - Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 55/07), ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.

III - PLANOWI I PROGRAMI RADA

Član 33.

- (1) Nastavni plan i program po kojem se ostvaruje nastavni proces donosi ministar na prijedlog Republičkog pedagoškog zavoda, u skladu sa zajedničkim jezgrima nastavnih planova i programa iz čl. 42. i 43. Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj 18/03; u daljem tekstu: Okvirni zakon).
- (2) Nastavni plan i program za predmet vjeronauka donosi ministar na prijedlog nadležnog organa odgovarajuće crkve ili vjerske zajednice.

Član 34.

- (1) Nastavnim planom i programom utvrđuju se obavezne nastavne i vannastavne aktivnosti.
- (2) Nastavnim planom i programom za djecu sa smetnjama u razvoju utvrđuju se obavezne vannastavne grupne i individualne aktivnosti.
- (3) Nastavnim planom utvrđuju se nastavni predmeti ili nastavna područja i njihov raspored po razredima, kao i godišnji i sedmični broj časova nastave i drugi oblici vaspitno-obrazovnog rada.
- (4) Nastavnim programom utvrđuju se:
 - a) sadržaj za svaki obavezni i izborni predmet,
 - b) cilj, zadaci i ishodi nastave i drugih oblika vaspitno-obrazovnog rada i
 - v) uputstvo za ostvarivanje nastavnog programa.
- (5) Izborni predmeti obavezni su za sve učenike koji se za njih opredijele.

Član 35.

- (1) U školi se organizuju slobodne aktivnosti učenika uključivanjem u različite oblike rada koji se zasnivaju na dobrovoljnom izjašnjavanju učenika.
- (2) Nevladine organizacije, druge ustanove i organizacije mogu realizovati vlastite programe ili aktivnosti u školama u skladu sa uputstvom o realizaciji programa i aktivnosti nevladinih organizacija, drugih ustanova i organizacija u školama.
- (3) Ministar donosi uputstvo o realizaciji programa i aktivnosti nevladinih organizacija, drugih ustanova i organizacija u školama.

Član 36.

- (1) Drugi strani jezik izučava se od šestog razreda do kraja osnovnog obrazovanja.
- (2) Odluku o drugom stranom jeziku u školi donosi školski odbor uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra najkasnije do kraja juna tekuće godine za narednu školsku godinu.
- (3) Škola je dužna da, prije upućivanja zahtjeva Ministarstvu, sprovede anketu među učenicima koji će od

septembra pohađati nastavu šestog razreda i njihovim roditeljima, te zatraži, na osnovu rezultata sprovedene ankete, većine zahtjeva roditelja, društvenih potreba i kadrovskih mogućnosti, saglasnost za uvođenje drugog stranog jezika.

Član 37.

- (1) U školi se koriste udžbenici i nastavna sredstva koje odobri ministar.
- (2) Ministar najkasnije do 31. marta donosi Katalog udžbenika za narednu školsku godinu.
- (3) Katalog udžbenika iz stava 2. ovog člana sastoji se iz spiska obaveznih i spiska neobaveznih udžbenika.

Član 38.

- (1) Udžbenik mora ispunjavati naučne, pedagoške, psihološke, didaktičko-metodičke, etičke, jezičke, likovno-grafičke i tehničke zahtjeve utvrđene standardima za izradu udžbenika.
- (2) Udžbenici i nastavna sredstva moraju da budu urađeni u skladu sa nastavnim programom.
- (3) Udžbenik čiji je sadržaj protivan Ustavu Republike i Ustavu Bosne i Hercegovine i koji je neprimjeren u pogledu ljudskih prava, osnovnih sloboda i odnosa među polovima, neće biti odobren.
- (4) Udžbenik ne smije sadržavati reklamni sadržaj.
- (5) Osim obaveznih sadržaja iz nastavnog programa, udžbenik može imati i izborne sadržaje.
- (6) Udžbenik se objavljuje u štampanom obliku i drugim oblicima.
- (7) Ministar donosi pravilnik o standardima za izradu udžbenika.

Član 39.

- (1) Zaposleni u Ministarstvu i Republičkom pedagoškom zavodu zbog sukoba interesa ne mogu biti autori udžbenika.
- (2) Ministar neće odobriti upotrebu udžbenika čiji je autor u sukobu interesa iz stava 1. ovog člana.

Član 40.

- (1) Škola ima biblioteku u okviru škole ili ima pristup biblioteci kao sastavnom dijelu svojih ukupnih vaspitno-obrazovnih aktivnosti.
- (2) Školska biblioteka je sastavni dio vaspitno-obrazovnog procesa i uključena je u nastavne i slobodne aktivnosti.

Član 41.

- (1) Škola donosi godišnji program rada kojim se utvrđuju:
 - a) sadržaj rada,
 - b) vrijeme,
 - v) mjesto,
 - g) način,
 - d) nosioci ostvarivanja nastavnog plana i programa i
 - đ) izleti, ekskurzije i škola u prirodi, kros (jesenji i proljećni), odnosno sportski dan.
- (2) Školski odbor usvaja godišnji program rada škole.
- (3) Škola dostavlja godišnji program rada škole najkasnije do 20. septembra tekuće godine Ministarstvu, Republičkom pedagoškom zavodu, osnivaču, ako je privatna škola, i skupštini grada, odnosno skupštini opštine.
- (4) Ministarstvo za svaku školsku godinu utvrđuje obrazac godišnjeg programa rada za osnovne škole.
- (5) Ministar donosi pravilnik o izvođenju izleta, ekskurzija i škole u prirodi.

Član 42.

- (1) U osnovnom obrazovanju nastava se organizuje no trijadama.
- (2) Prvu trijadu čini: prvi, drugi i treći razred.
- (3) Drugu trijadu čini: četvrti, peti i šesti razred.
- (4) Treću trijadu čini: sedmi, osmi i deveti razred.
- (5) Nastava no trijadama realizuje se u skladu sa važećim nastavnim planom i programom.

Član 43.

- (1) Sedmični broj časova po razredima u prvoj, drugoj i trećoj trijadi utvrđuje se nastavnim planom, a dnevno opterećenje učenika određuje se rasporedom časova.
- (2) U sedmični i dnevni broj časova iz stava 1. ovog člana ulaze i časovi dodatne i dopunske nastave i vannastavnih aktivnosti.
- (3) Škola radi u petodnevnoj radnoj sedmici.
- (4) Nastavni čas traje 45 minuta.
- (5) Sa učenicima prve trijade organizuju se nastavne aktivnosti u ukupnom dnevnom trajanju od tri sata za učenike prvog razreda, odnosno maksimalno četiri sata za učenike drugog i trećeg razreda.
- (6) Izuzetno od stava 4. ovog člana, Ministarstvo može, na zahtjev škole, dati saglasnost za skraćenje nastavnog časa, koji ne može trajati kraće od 30 minuta.

Član 44.

- (1) Nastavni proces realizuje se u redovnim, kombinovanim i specijalnim odjeljenjima.
- (2) Redovno odjeljenje je sastavljeno od učenika istog razreda i ima maksimalno 30 učenika, a optimalno 25 učenika.

(3) U redovno odjeljenje mogu biti uključena najviše dva učenika sa smetnjama u razvoju, koja imaju rješenje nadležnog centra za socijalni rad, odnosno nalaz i mišljenje prvostepene stručne komisije, u skladu sa zakonskim propisima kojima je uređena ova oblast.

(4) Učenik sa autizmom ili elementima autizma, koji je uključen u redovno odjeljenje, može se bročano ocjenjivati, ako je to u najboljem interesu učenika;

a) prijedlog za promjenu načina ocjenjivanja, direktoru škole, podnosi roditelj učenika, na inicijativu razrednog, odnosno odjeljenjskog vijeća;

b) direktor škole, no dobijanju prijedloga, pribavlja mišljenje nadležne zdravstvene ustanove o psihofizičkoj spremnosti učenika i mišljenje stručne komisije o pedagoško-psihološkoj opravdanosti promjene načina ocjenjivanja;

v) stručnu komisiju formira direktor i čine je: stručni saradnici škole, razredni ili predmetni nastavnik i odjeljenjski stariješina;

g) no pribavljenom mišljenju nadležne zdravstvene ustanove i stručne komisije, direktor škole donosi odluku o promjeni načina ocjenjivanja.

d) ukoliko je odluka pozitivna, prestaje primjena čl. 68. osnovnog teksta zakona.

(5) Za jednog učenika sa smetnjama u razvoju broj učenika u redovnom odjeljenju se smanjuje za dva u odnosu na optimalan broj, a za dva učenika sa smetnjama u razvoju, broj učenika u redovnom odjeljenju se smanjuje za četiri učenika.

(6) Kombinovano odjeljenje je odjeljenje sastavljeno od učenika dva ili više razreda.

(7) Kombinovano odjeljenje od dva razreda ima maksimalno 18 učenika.

(8) Kombinovano odjeljenje od dva razreda u koje je uključen jedan učenik sa smetnjama u razvoju može imati maksimalno 16 učenika, dok kombinovano odjeljenje od dva razreda u koja su uključena dva učenika sa smetnjama u razvoju može imati maksimalno 14 učenika.

(9) Kombinovano odjeljenje od tri razreda ima maksimalno 12 učenika.

(10) Kombinovano odjeljenje od tri razreda u koje je uključen jedan učenik sa smetnjama u razvoju može imati maksimalno deset učenika, dok kombinovano odjeljenje od tri razreda u koja su uključena dva učenika sa smetnjama u razvoju može imati maksimalno osam učenika.

(11) Kombinovano odjeljenje od četiri ili pet razreda ima maksimalno deset učenika.

(12) Kombinovano odjeljenje od četiri ili pet razreda u koje je uključen jedan učenik sa smetnjama u razvoju može imati maksimalno osam učenika, dok kombinovano odjeljenje od četiri ili pet razreda u koja su uključena dva učenika sa smetnjama u razvoju može imati maksimalno šest učenika.

(13) Škola je dužna da u maju i junu tekuće školske godine zatraži saglasnost Ministarstva na formiranje odjeljenja za narednu školsku godinu.

(14) U specijalna odjeljenja upisuju se djeca kojoj je rješenjem nadležnog centra za socijalni rad, odnosno nalazom i mišljenjem prvostepene stručne komisije preporučeno školovanje u specijalnim odjeljenjima.

(15) U specijalna odjeljenja, no zahtjevu roditelja, mogu da budu uključena i druga djeca sa smetnjama u razvoju, ako je to u najboljem interesu djeteta.

(16) Maksimalan broj učenika u specijalnom odjeljenju je deset

(17) Ukoliko škola nema uslove da formira specijalno odjeljenje, učenik iz st 13. i 14. ovog člana upućuje se u najbližu osnovnu školu u kojoj ima mogućnost školovanja u specijalnom odjeljenju

(18) U slučaju nepostojanja mogućnosti iz stava 16. ovog člana, učenik se uključuje u redovno odjeljenje u školi koju pohađa.

(19) Ukoliko postoji zainteresovanost škola, lokalne zajednice i roditelja za djecu iz st 13. i 14. ovog člana, mogu se formirati specijalna odjeljenja u jednoj školi sa teritorije jedinice lokalne samouprave, u koja mogu da budu uključeni svi učenici sa teritorije jedinice lokalne samouprave.

Član 45.

(1) Školska godina traje od 1. septembra do 31. avgusta naredne kalendarske godine.

(2) Vaspitno-obrazovni rad u osnovnom obrazovanju organizuje se po polugodištima.

(3) Nastava u prvom polugodištu počinje prvog radnog dana u septembru.

(4) U toku školske godine učenici imaju zimski, prolječni i ljetni raspust.

(5) Nastava u školskoj godini traje 36 nastavnih sedmica ili 180 nastavnih dana, osim u završnom razredu gdje nastava traje 34 nastavne sedmice, odnosno 170 nastavnih dana.

(6) Ministar donosi pravilnik o školskom kalendaru za svaku školsku godinu i objavljuje ga najkasnije 60 dana prije početka školske godine.

(7) Republički pedagoški zavod donosi plan i kalendar takmičenja za osnovne škole najkasnije do 1. septembra.

Član 46.

U osnovnom obrazovanju može da se organizuje vaspitno-obrazovni rad kao poseban oblik rada za učenike na dužem kućnom ili bolničkom liječenju.

Član 47.

(1) Škola u okviru svojih mogućnosti za učenike organizuje prošireni program, koji podrazumijeva:

a) produženi boravak,

b) jutarnje čuvanje,

v) slobodne aktivnosti,

g) fakultativnu nastavu,

- d) školu u prirodi i
- đ) pripremne aktivnosti za djecu u godini prije polaska u prvi razred.
- (2) U okviru produženog boravka učenicima se obezbjeđuje čuvanje tokom kojeg se odvijaju različite sportske i kulturno-umjetničke aktivnosti, učenje, izrada domaćih zadataka i izvršavanje drugih obaveza, a u skladu sa opštim aktima škole.
- (3) Ministar donosi uputstvo o organizovanju proširenog programa.
- (4) Škola može da organizuje rad školske kuhinje.
- (5) Ministar donosi pravilnik o uslovima rada školske kuhinje.

Član 48.

Škola je dužna da organizuje identifikaciju, obrazovanje, praćenje i podsticanje nadarenih i talentovanih učenika, te organizuje dodatni rad prema njihovim sklonostima, sposobnostima i interesima.

Član 49.

- (1) Za učenike koji nisu ovladali očekivanim ishodima u nastavi određenog predmeta tokom školske godine organizuje se dopunska nastava.
- (2) Nastavnik ne može predložiti, a odjeljenjsko vijeće utvrditi negativnu ocjenu učeniku kojem nije bilo omogućeno pohađanje dopunske nastave.
- (3) Pripremna nastava organizuje se za učenike upućene na popravni ispit, prije početka ispitnog roka, u trajanju od najmanje pet radnih dana po dva časa dnevno za svaki predmet.

Član 50.

Tokom osnovnog obrazovanja škola je dužna da prati interesovanje i sklonosti učenika i pomaže im u opredjeljivanju za dalje obrazovanje.

Član 51.

- (1) U osnovnom obrazovanju obezbjeđuju se uslovi za ostvarivanje društvenih, tehničkih, humanitarnih, sportskih i kulturnih aktivnosti koje doprinose razvoju ličnosti učenika i promovisanju jednakih šansi za sve učenike, nastavnike i ostale zaposlene, uvažavajući istovremeno i pravo na različitost među njima.
- (2) Škola utvrđuje i sprovodi programe koji podržavaju i njeguju različite kulture, jezike i vjeroispovijesti učenika i zaposlenih.

Član 52.

- (1) U školi može da se osnuje učenička zadruga s ciljem razvijanja vannastavnih aktivnosti i društveno korisnog rada učenika.
- (2) Rad učeničke zadruge utvrđuje se opštim aktom škole.
- (3) Škola može, u skladu sa opštim aktom o organizovanju zadruge, pružati usluge i prodavati proizvode nastale kao rezultat rada učenika u učeničkoj zadrugi.
- (4) Sredstva stečena radom učeničke zadruge uplaćuju se na račun posebnih namjena na organizacioni kod škole i koriste se namjenski za proširenje materijalnog osnova rada učeničke zadruge, ekskurzije učenika, nagrade najboljim članovima zadruge i najboljim učenicima, unapređivanje vaspitno-obrazovnog rada u školi i pomoć oboljelim učenicima.

Član 53.

- (1) U osnovnom obrazovanju i vaspitanju može se ostvarivati program ogleda radi provjere vrijednosti novih obrazovnih sadržaja, oblika, metoda i organizacije rada, novih nastavnih sredstava i opreme.
- (2) Programom ogleda definiše se:
 - a) cilj ogleda,
 - b) sadržaj, zadaci, uslovi, način i vrijeme njegovog ostvarivanja i
 - v) mjesto, način stručnog praćenja i vrijeme za podnošenje izvještaja o postignutom rezultatu.
- (3) Ministarstvo utvrđuje program ogleda i školu koja će ga sprovesti.
- (4) Radi ostvarivanja programa ogleda mogu se osnovati posebne škole.
- (5) Ministar donosi pravilnik o načinu ostvarivanja programa ogleda u osnovnoj školi.

IV - UČENICI

Član 54.

- (1) Jedinica lokalne samouprave obavezna je da do kraja februara tekuće godine dostavi svakoj školi spisak djece dorasle za polazak u prvi razred sa upisnog područja te škole.
- (2) Upis djece u prvi razred obavlja se u aprilu i maju.
- (3) U prvi razred upisuju se djeca koja do 1. septembra u tekućoj godini navršavaju šest godina i koja su psihofizički sposobna za praćenje i savladavanje vaspitno-obrazovnog programa u školi.
- (4) Na zahtjev škole, nadležni centar za socijalni rad dostavlja podatke koje posjeduje o djeci bez adekvatnog roditeljskog staranja koja nisu upisana u matičnu knjigu rođenih, kao i o djeci šticeenicima centra koji pripadaju upisnom području škole, do početka upisa u prvi razred škole.
- (5) U prvi razred upisuje se i dijete starije od šest godina koje zbog bolesti ili drugih razloga nije bilo upisano u školu.

- (6) Komisiju za upis djece u prvi razred imenuje direktor škole.
- (7) Komisiju iz stava 6. ovog člana čine tri člana, i to stručni saradnici škole i nastavnik razredne nastave.
- (8) Pri upisu djece u prvi razred prilaže se ljekarsko uvjerenje izdato od strane nadležne zdravstvene ustanove kojim se procjenjuje zdravstvena sposobnost djeteta za polazak u školu.
- (9) Ukoliko komisija uoči poteškoće u razvoju kod djeteta, dužna je da pribavi mišljenje stručnog lica (defektolog - logoped), te da od nadležne ustanove na osnovu navedenog mišljenja zatraži utvrđivanje stepena i vrste ometenosti.
- (10) Na traženje roditelja i na osnovu mišljenja komisije iz stava 7. ovog člana u prvi razred mogu biti upisana i fizički i psihički razvijena djeca koja do kraja tekuće kalendarske godine navršavaju šest godina.

Član 55.

- (1) Dijete koje je rješenjem nadležne ustanove razvrstano u kategoriju lica sa lakšim smetnjama u psihofizičkom razvoju upisuje se i školuje u redovnom odjeljenju u skladu sa preporukama navedenim u rješenju.
- (2) Dijete koje nema rješenje nadležne ustanove o razvrstavanju, a kod kojeg se uoče lakše smetnje u psihofizičkom razvoju, upisuje se u redovno odjeljenje, s tim da mu se obezbijedi posebna stručna pomoć u okviru opservacionog perioda koji ne može biti kraći od šest mjeseci.
- (3) Stručnu pomoć u okviru opservacionog perioda pruža defektolog-logoped i pedagoško-psihološka služba škole. U školama gdje nema defektologa - logopeda stručnu pomoć pruža pedagoško-psihološka služba i u najvećoj mjeri u kojoj je to moguće uključuju i druga stručna lica.
- (4) Ministar donosi pravilnik o vaspitanju i obrazovanju djece sa smetnjama u psihofizičkom razvoju.

Član 56.

- (1) Roditelji su dužni da u propisanom roku upišu dijete u osnovnu školu, brinu se da redovno pohađa nastavu i obavlja druge školske obaveze.
- (2) Škola je dužna da u pisanoj formi obavijesti roditelja da dijete nije upisano u školu, da ne pohađa redovno nastavu ili neopravdano izostaje sa časova, te da roditelja pozove na razgovor.
- (3) Ukoliko dijete nakon obavještenja iz stava 2. ovog člana ne počne da pohađa nastavu, škola o tome obavještava nadležni centar za socijalni rad ili nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Član 57.

- (1) Učenik može preći u drugu školu na osnovu prevodnice i svjedočanstva, odnosno đачke knjižice.
- (2) Prevodnica se izdaje u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva od škole u koju se dijete upisuje ili roditelja.
- (3) Škola u koju se učenik upisao dužna je da u roku od sedam dana od dana prijema prevodnice obavijesti školu iz koje se učenik ispisao da je primila prevodnicu.

Član 58.

Učenik ne može biti isključen iz škole.

Član 59.

- (1) Učeniku koji je navršio 15 godina prestaje obaveza pohađanja škole istekom te školske godine.
- (2) Škola može, po odluci direktora, učeniku koji je navršio 15 godina, a nije stekao osnovno obrazovanje, omogućiti školovanje do navršenih 17 godina.
- (3) Učenik iz stava 2. ovog člana koji učini težu povredu obaveza isključuje se iz škole.
- (4) Učenik sa smetnjama u psihofizičkom razvoju može sticati osnovno obrazovanje i poslije navršenih 18 godina u specijalnim školama, a najduže do navršene 21 godine.

Član 60.

Lica starija od 15 godina, koja redovno ne pohađaju školu, smatraju se odraslim i stiču osnovno obrazovanje u skladu sa zakonom koji uređuje oblast obrazovanja odraslih.

Član 61.

(Brisan)

Član 62.

- (1) Nastavnik fizičkog vaspitanja ima obavezu da učenika oslobodi pojedinih oblika nastave zbog tjelesnog nedostatka ili bolesti, privremeno ili za određenu školsku godinu, o čemu donosi odluku na osnovu prijedloga nadležne zdravstvene ustanove.
- (2) Učenik koji je zbog tjelesnog nedostatka ili bolesti oslobođen pojedinih oblika fizičkog vaspitanja ne može zbog toga biti neocijenjen, niti dobiti negativnu ocjenu.
- (3) Učenik iz stava 2. ovog člana ocjenjuje se iz ostalih oblika fizičkog vaspitanja.

Član 63.

- (1) Učenik se ocjenjuje iz svih nastavnih predmeta i vladanja.
- (2) Ocjenjivanje učenika je javno.
- (3) U toku polugodišta učenik mora biti ocijenjen iz svakog nastavnog predmeta najmanje tri puta, a iz vladanja na kraju prvog i drugog polugodišta.

- (4) Na kraju prvog i drugog polugodišta utvrđuje se opšti uspjeh učenika.
- (5) Znanja i postignuća učenika prvog razreda, kao i uspjeh učenika na kraju školske godine prate se i vrednuju opisno.
- (6) Vrednovanje znanja i postignuća učenika od drugog do devetog razreda vrši se broječanim ocjenama, a uspjeh iz svih nastavnih predmeta na kraju prvog i drugog polugodišta vrši se opisnim i broječanim ocjenama.
- (7) Ministar donosi pravilnik o ocjenjivanju učenika u osnovnoj školi.

Član 64.

- (1) Učenike ocjenjuju nastavnici koji izvode nastavu, a ocjene na kraju prvog i drugog polugodišta učenicima od drugog do devetog razreda utvrđuju odjeljenjska vijeća na prijedlog nastavnika koji izvode nastavu.
- (2) Ocjenu iz vladanja utvrđuje odjeljenjsko vijeće na prijedlog odjeljenjskog starješine i odjeljenjske zajednice.

Član 65.

- (1) Uspjeh učenika iz nastavnog predmeta ocjenjuje se opisnom i broječanom ocjenom, i to:
 - a) odličan (5),
 - b) vrlo dobar (4),
 - v) dobar (3),
 - g) dovoljan (2) i
 - d) nedovoljan (1).
- (2) Ocjena nedovoljan (1) nije prolazna.
- (3) Vladanje učenika ocjenjuje se opisnom ocjenom:
 - a) primjerno,
 - b) vrlo dobro,
 - v) dobro,
 - g) zadovoljava i
 - d) ne zadovoljava.

Član 66.

- (1) Opšti uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta, uključujući i izborne predmete.
- (2) Opšti uspjeh učenika je:
 - a) odličan (5),
 - b) vrlo dobar (4),
 - v) dobar (3),
 - g) dovoljan (2) i
 - d) nedovoljan (1).
- (3) Učenik je postigao opšti uspjeh:
 - a) odličan (5), ako ima srednju ocjenu najmanje 4,50,
 - b) vrlo dobar (4), ako ima srednju ocjenu od 3,50 do 4,49,
 - v) dobar (3), ako ima srednju ocjenu od 2,50 do 3,49 i
 - g) dovoljan (2), ako ima srednju ocjenu od 2 do 2,49.
- (4) Ocjena iz vladanja ne utiče na opšti uspjeh učenika.
- (5) Učeniku koji je na kraju prvog polugodišta ostao neocijenjen iz jednog ili više predmeta zbog odsustvovanja sa nastave, ne utvrđuje se opšti uspjeh i konstatuje se da je učenik neocijenjen na kraju prvog polugodišta.

Član 67.

- (1) Učenik prelazi u naredni razred ako na kraju školske godine ima prolazne ocjene iz svih nastavnih predmeta.
- (2) Učenik se upućuje na popravni ispit ukoliko na kraju školske godine ima nedovoljnu ocjenu iz jednog ili dva predmeta.
- (3) Ako učenik ima više od dvije negativne ocjene na kraju školske godine, upućuje se da ponavljanje razreda.

Član 68.

- (1) Djeca sa umjerenom i težom mentalnom retardacijom, autistična djeca i djeca sa višestrukim težim smetnjama ocjenjuju se opisnom ocjenom, i to:
 - a) ističe se,
 - b) dobar i
 - v) zadovoljava.
- (2) Ocjene navedene u stavu 1. ovog člana treba da budu obrazložene.

Član 69.

- (1) Škola vodi dosije za svakog učenika radi kontinuiranog praćenja rada i razvoja učenika.
- (2) Ministar donosi pravilnik o vođenju učeničkog dosijea.

Član 70.

- (1) Učenik koji se ističe u učenju i vladanju pohvaljuje se ili nagrađuje.
- (2) Nastavničko vijeće utvrđuje vrste pohvala i nagrada, kao i uslove za njihovo dodjeljivanje.
- (3) Učeniku koji je naročito uspješan u vaspitno-obrazovnom procesu i drugim aktivnostima u školi može se

dodijeliti pohvala i nagrada prema kriterijumima utvrđenim pravilima škole.

(4) Za ostvarene rezultate učenik može dobiti pohvalu:

- a) odjeljenjskog starješine,
- b) odjeljenjskog vijeća i
- v) nastavničkog vijeća.

(5) Pohvale se upisuju u đlačku knjižicu, svjedočanstvo, odjeljenjsku i matičnu knjigu.

Član 71.

(1) Učenik može u toku školovanja da dobije diplomu za izuzetan opšti uspjeh, odnosno diplomu za izuzetan uspjeh u savladavanju nastavnog programa iz pojedinih nastavnih oblasti ili predmeta.

(2) Ministar pravilnikom propisuje vrste diploma, način i uslove za njihovo dodjeljivanje.

Član 72.

(1) Škola na kraju devetogodišnjeg obrazovanja proglašava učenika generacije.

(2) Ministar donosi pravilnik o izboru i proglašenju učenika generacije u osnovnoj školi.

Član 73.

Učenici devetog razreda kojima prestaje obaveza pohađanja škole a nisu završili razred mogu da ga naknadno završe polaganjem ispita iz predmeta iz kojih su imali nedovoljne ocjene, a najkasnije u roku od dvije godine.

Član 74.

(1) Popravni ispit u avgustovskom roku polažu učenici od IV do VIII razreda koji na kraju drugog polugodišta imaju nedovoljnu ocjenu iz jednog ili dva nastavna predmeta.

(2) Učenici IX razreda polažu popravni ispit u junskom ispitnom roku.

Član 75.

Učenici koji na kraju drugog polugodišta imaju više od dvije nedovoljne ocjene i učenici koji ne polože popravni ispit ili ne pristupe polaganju popravnog ispita ponavljaju razred.

Član 76.

(1) Razredni ispit polaže učenik koji iz opravdanih razloga nije pohađao nastavu više od trećine godišnjeg broja časova predviđenih nastavnim planom i programom, a ocjenjivanjem se utvrdi da nije savladao programom utvrđene sadržaje, kao i učenik koji nije ocijenjen iz jednog ili više predmeta.

(2) Učenik koji na razrednom ispitu dobije nedovoljnu ocjenu iz jednog ili dva nastavna predmeta, polaže popravni ispit.

Član 77.

(1) Učenik može da polaže ispit iz stranog jezika koji nije izučavao u školi. Ispit se polaže po propisanom nastavnom programu za određeni razred.

(2) Škola izdaje učeniku uvjerenje o položenom ispitu.

Član 78.

(1) Direktor škole imenuje komisije pred kojima se polažu popravni ispiti, razredni ispiti i drugi ispiti u osnovnom obrazovanju koji ne spadaju u redovno ocjenjivanje učenika.

(2) Škola pisanim putem obavještava Republički pedagoški zavod, najmanje deset dana prije polaganja ispita, o terminu održavanja popravnog ispita.

Član 79.

Učenik ima pravo i dužnost da redovno pohađa nastavu i izvršava školske obaveze.

Član 80.

(1) Učenik koji se ističe znanjem i sposobnostima može završiti školu u roku kraćem od devet, ali ne kraćem od sedam godina.

(2) Učenik može završiti dva razreda u toku jedne školske godine ukoliko je u najmanje dvije posljednje godine imao odlične ocjene iz svih nastavnih predmeta.

Član 81.

(1) Učenik ili njegov roditelj ima pravo da direktoru škole podnese prigovor na ocjenu ili postupak ocjenjivanja u redovnom ocjenjivanju, kao i na postupak ocjenjivanja na popravnom, odnosno razrednom ispitu, u roku od četiri dana od dana prijema knjižice ili svjedočanstva na kraju drugog polugodišta.

(2) Direktor škole dužan je da odluči o prigovoru u roku od dva dana od dana njegovog prijema.

(3) Ukoliko ocijeni da je prigovor opravdan, direktor je dužan da formira komisiju pred kojom će učenik polagati ispit, a koja ima najmanje tri člana, od kojih su dva nastavnici predmeta iz kojeg se polaže ispit, a treći član komisije je pedagog škole.

(4) Izuzetno u školama gdje jedan nastavnik izvodi nastavu određenog predmeta može se angažovati nastavnik odgovarajućeg predmeta iz druge škole.

(5) Nastavnik na čiji prijedlog je utvrđena sporna ocjena ne može biti član komisije. Ako je prigovor izjavljen na

ocjenu uvrđenu na popravnom ili razrednom ispitu, članovi komisije ne mogu biti ista lica pred kojima je učenik polagao popravni, odnosno razredni ispit.

(6) Ispit iz stava 3. ovog člana obavlja se u roku od tri dana od dana odobrenja polaganja ispita pred komisijom.

(7) Ocjena komisije je konačna.

(8) Direktor može donijeti rješenje kojim odbija prigovor iz stava 1. ovog člana na koje učenik ili njegov roditelj može izjaviti žalbu školskom odboru u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(9) Rješenje školskog odbora je konačno.

Član 82.

(1) Za povredu obaveza učenik može disciplinski odgovarati, a materijalnu štetu učinjenu namjerno ili iz krajnje nepažnje nadoknađuju njegovi roditelji.

(2) Za povredu obaveza učeniku se izriče vaspitno-disciplinska mjera:

a) opomena odjeljenjskog starješine,

b) ukor odjeljenjskog starješine,

v) ukor odjeljenjskog vijeća,

g) ukor direktora,

d) ukor nastavnčkog vijeća i

đ) premještanje iz odjeljenja u odjeljenje.

(3) U izuzetnim slučajevima za težu povredu obaveza učeniku se može izreći vaspitno-disciplinska mjera premještanje iz jedne u drugu najbližu školu.

(4) Škola u koju je učenik premješten mora upisati učenika.

(5) Opomena, ukor odjeljenjskog starješine i ukor odjeljenjskog vijeća izriču se učenicima za lakše povrede obaveza učenika utvrđenih opštim aktom škole.

(6) Ukori direktora, ukor nastavnčkog vijeća i premještanje iz odjeljenja u odjeljenje izriču se za teže povrede obaveza učenika utvrđene ovim zakonom.

(7) Težom povredom obaveza učenika smatra se:

a) prepravka podataka u svjedočanstvu, đlačkoj knjižici i drugoj javnoj ispravi,

b) prepravka ili dopisivanje podataka u školskoj evidenciji,

v) krađa školske imovine ili imovine učenika,

g) upotreba ili podstrekavanje učenika na upotrebu duvana, alkohola ili narkotičkog sredstva,

d) izazivanje tuče ili učešće u tuči,

đ) izražavanje nacionalne ili vjerske netrpeljivosti,

e) neopravdano izostajanje iz škole više od 25 časova u toku školske godine,

ž) nedoličan odnos ili nasilje prema nastavniku ili drugom radniku škole,

z) nedoličan odnos ili nasilje učenika jednih prema drugima,

i) posjedovanje oružja i

j) korišćenje mobilnog telefona u vrijeme nastave i snimanje video-klipova za vrijeme boravka u školi i njihova dalja distribucija.

(8) Učenik može odsustvovati sa nastave samo u opravdanim slučajevima. Roditelj je dužan da najkasnije u roku od osam dana opravda izostanak učenika.

(9) Vaspitno-disciplinska mjera izriče se za školsku godinu u kojoj je učenik učinio povredu obaveza, a može se u toku školske godine ublažiti ili ukinuti.

(10) Učenik može odgovarati samo za povredu obaveze koja je dokazana i koja je u vrijeme izvršenja bila utvrđena ovim zakonom ili opštim aktom škole.

(11) Učenik ili njegov roditelj može uložiti prigovor školskom odboru na izrečenu vaspitno-disciplinsku mjeru u roku od osam dana od dana prijema odluke o izricanju vaspitno-disciplinske mjere.

(12) Odluka školskog odbora na prigovor je konačna.

(13) Direktor formira komisiju koja donosi odluku o visini nadoknade u slučaju da je učenik odgovoran za pričinjenu materijalnu štetu u školi.

(14) Učenik ili njegov roditelj može izjaviti žalbu školskom odboru na odluku komisije iz stava 13. ovog člana.

(15) Rješenje školskog odbora je konačno.

(16) Direktor škole može učenika osloboditi obaveze da nadoknadi pričinjenu materijalnu štetu ako se dokaže da učenik štetu nije učinio namjerno ili iz krajnje nepažnje.

(17) Direktor je dužan da o učinjenim prekršajnim i krivičnim djelima koja se dese u školi obavijesti nadležne organe.

(18) Školski odbor dužan je da donese Pravilnik o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti učenika.

V - OBRAZOVANJE I VASPITANJE UČENIKA SA SMETNJAMA U PSIHOFIZIČKOM RAZVOJU U SPECIJALNIM ODJELJENJIMA I SPECIJALNIM ŠKOLAMA

Član 83.

(1) Djeca sa smetnjama u psihofizičkom razvoju stižu osnovno obrazovanje i vaspitanje u redovnim školama i prema programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama, a u skladu sa članom 19. Okvirnog zakona.

(2) Djeca sa umjerenim smetnjama u psihičkom razvoju upisuju se i školuju u skladu sa preporukama navedenim u rješenju nadležne ustanove.

(3) Djeca sa težim i teškim smetnjama stižu osnovno obrazovanje i vaspitanje u skladu sa ovim zakonom i upisuju se u specijalnu školu ili specijalno odjeljenje na osnovu rješenja kojim se utvrđuje vrsta i stepen ometenosti u

razvoju.

(4) Rješenje iz stava 2. ovog člana donosi komisija koju formira nadležna ustanova u skladu sa zakonom.

(5) Upis djece vrši se u maju i junu tekuće godine.

Član 84.

Djeca sa smetnjama u psihofizičkom razvoju u smislu ovog zakona su:

- a) djeca sa tjelesnim i čulnim oštećenjima (tjelesno invalidna, slijepa i slabovidna, gluva i nagluva djeca, djeca sa poremećajima u glasu, govoru i jeziku),
- b) djeca koja su mentalno ometena (mentalna ometenost lakšeg, umjerenog, težeg i teškog stepena),
- v) djeca koja su višestruko ometena u razvoju (sa dvije ili više ometenosti),
- g) autistična djeca i
- d) djeca sa drugim smetnjama u skladu sa Međunarodnom klasifikacijom bolesti iz 1990. godine (ICD - 10).

Član 85.

(1) Tokom trajanja osnovnog obrazovanja i vaspitanja može se obaviti ponovno utvrđivanje vrste i stepena ometenosti u razvoju učenika.

(2) Prijedlog za ponovno utvrđivanje vrste i stepena ometenosti može podnijeti roditelj, škola, zdravstvena ustanova i ustanova socijalne zaštite.

Član 86.

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite u saradnji sa Ministarstvom donosi pravilnik o utvrđivanju ometenosti učenika u razvoju i sastavu i načinu rada komisije iz člana 83. ovog zakona.

Član 87.

Ministar donosi pravilnik o nastavnom planu i programu osnovnog obrazovanja i vaspitanja za učenike sa lakom i umjerenom mentalnom retardacijom, za slijepa i slabovide učenike i učenike sa oštećenim sluhom.

Član 88.

(1) Zavisno od vrste i stepena ometenosti u razvoju, nastava u specijalnim odjeljenjima i školama izvodi se kao:

- a) razredna,
- b) razredno-predmetna i
- v) predmetna.

(2) Nastavnim planom i programom određuje se kada se nastava izvodi kao razredna, razredno-predmetna ili predmetna.

(3) Nastavni čas za učenike od I do III razreda traje 35 minuta, a za starije razrede 40 minuta, ukoliko se nastava odvija u specijalnom odjeljenju.

(4) Ministar donosi pravilnik o načinu organizacije rada i finansiranju specijalnih škola.

Član 89.

(1) U odjeljenju ili vaspitnoj grupi može da bude od šest do deset učenika, zavisno od vrste i stepena ometenosti u razvoju.

(2) Odjeljenje učenika sa višestrukim smetnjama u razvoju i odjeljenje kombinovano od više razreda može da ima od tri do šest učenika.

Član 90.

(1) Za obrazovanje, vaspitanje i rehabilitaciju učenika sa smetnjama u psihofizičkom razvoju može se osnovati škola sa najmanje devet odjeljenja.

(2) Škola može da obavlja djelatnost predškolskog obrazovanja i vaspitanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja iste vrste ometenosti u razvoju, a u skladu sa zakonom.

(3) Škola može da ima u svom sastavu zaštitnu i proizvodnu radionicu, kao i edukativni centar s ciljem informisanja, edukacije, vođenja i prikupljanja dokumentacije o djeci sa smetnjama u razvoju od strane učenika, roditelja i nastavnika.

(4) Škola može da organizuje smještaj i ishranu za učenike i djecu predškolskog uzrasta.

(5) Smještaj i ishrana mogu biti u vidu dnevnog ili stalnog boravka.

(6) Ministarstvo propisuje uslove za smještaj učenika i način ostvarivanja vaspitno-obrazovnog rada.

(7) Jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji roditelj učenika ima prebivalište snosi troškove servisnih usluga:

- a) prevoza,
- b) ishrane i
- v) smještaja učenika.

Član 91.

U školama iz člana 83. stav 2. ovog zakona nastavu od I do IX razreda izvodi diplomirani defektolog odgovarajućeg smjera.

Član 92.

Vaspitni rad u specijalnoj školi koja ima organizovan smještaj učenika obavlja vaspitač - diplomirani defektolog odgovarajućeg smjera.

VI - MUZIČKO I BALETSKO OBRAZOVANJE I VASPITANJE

Član 93.

- (1) Muzičko i baletsko obrazovanje i vaspitanje stiče se u muzičkim i baletskim školama po odobrenim nastavnim planovima i programima.
- (2) Muzičke i baletske škole mogu istovremeno obavljati djelatnost osnovnog i srednjeg muzičkog i baletskog obrazovanja.
- (3) Osnovno muzičko i baletsko obrazovanje i vaspitanje učenici stiču uz obavezno osnovno školovanje.

Član 94.

- (1) Osnovno muzičko obrazovanje i vaspitanje traje od dvije godine do šest godina, što zavisi od vrste instrumenta, odnosno glavnog predmeta, a realizuje se u dva ciklusa.
- (2) Osnovno baletsko obrazovanje i vaspitanje traje četiri godine.

Član 95.

- (1) U osnovnu muzičku, odnosno baletsku školu može da se upiše dijete ako položi prijemni ispit kojim se utvrđuje njegova muzička, odnosno baletska sposobnost.
- (2) U osnovnu muzičku školu može da se upiše dijete uzrasta od navršениh pet do petnaest godina, i to:
 - a) za odsjeke u trajanju od šest godina dijete uzrasta do devet godina,
 - b) za odsjeke u trajanju od četiri godine dijete uzrasta do jedanaest godina, a za kontrabas i udaraljke i dijete uzrasta do petnaest godina i
 - v) za odsjeke u trajanju od dvije godine dijete uzrasta od četrnaest do petnaest godina.
- (3) U osnovnu muzičku školu može da se upiše i dijete starije od uzrasta navedenih u stavu 2. ovog člana ukoliko na prijemnom ispitu pokaže izuzetne muzičke sposobnosti.
- (4) Muzička škola organizuje pripremnu nastavu za učenike mlađeg uzrasta.
- (5) U osnovnu baletsku školu može se upisati dijete uzrasta od pet do deset godina.
- (6) U muzičku, odnosno baletsku školu učenici se upisuju na početku svake školske godine do 1. septembra tekuće godine.

Član 96.

Nastavnim planom i programom za osnovno muzičko, odnosno baletsko obrazovanje i vaspitanje bliže se utvrđuju:

- a) cilj obrazovanja,
- b) zadaci obrazovanja,
- v) sadržaj obrazovanja,
- g) trajanje obrazovanja,
- d) uzrast učenika,
- đ) uslovi za početak sticanja obrazovanja,
- e) sadržaj prijemnog ispita,
- ž) sadržaj godišnjeg ispita,
- z) sadržaj kontrolnog ispita,
- i) uslovi za upis u narednu godinu,
- j) sadržaj, oblici i način izvođenja vaspitno-obrazovnog rada,
- k) trajanje časa, sedmični i godišnji broj časova nastave i drugih oblika vaspitno-obrazovnog rada i
- l) broj učenika u odjeljenju, odnosno grupi.

Član 97.

- (1) Ministar donosi nastavne planove i programe za osnovno muzičko i baletsko obrazovanje i vaspitanje.
- (2) Ministar donosi poseban nastavni plan i program za osnovno muzičko obrazovanje i vaspitanje učenika ometenih u razvoju.

Član 98.

- (1) Osnovno muzičko i baletsko obrazovanje i vaspitanje stiče se redovnim pohađanjem nastave ili polaganjem ispita.
- (2) Učenik koji stiče osnovno muzičko ili baletsko obrazovanje i vaspitanje putem polaganja ispita ima status vanrednog učenika.

Član 99.

- (1) U muzičkoj i baletskoj školi polažu se sljedeći ispiti:
 - a) prijemni,
 - b) godišnji,
 - v) kontrolni,
 - g) razredni i
 - d) popravni.

- (2) Učenik osnovnog muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja polaže kontrolni i godišnji ispit.
- (3) Kontrolni ispit polaže se na kraju prvog ciklusa osnovnog muzičkog obrazovanja.
- (4) Ako učenik muzičke škole ne položi kontrolni ispit poslije prvog ciklusa, ne može nastaviti sticanje muzičkog obrazovanja i vaspitanja.
- (5) Ako učenik prvog razreda baletske škole ne položi kontrolni ispit, ne može nastaviti sticanje baletskog obrazovanja i vaspitanja.
- (6) Učenik muzičke škole koji ne položi godišnji ispit iz glavnog predmeta, ponavlja razred.
- (7) Učenik može da polaže popravni ispit samo iz jednog nastavnog predmeta.
- (8) Učenik može jednom da ponavlja razred u toku sticanja osnovnog muzičkog, odnosno baletskog obrazovanja i vaspitanja.

Član 100.

Učenik koji se ističe znanjem i sposobnostima može steći osnovno muzičko, odnosno baletsko obrazovanje u roku kraćem od utvrđenog u nastavnom planu i programu.

Član 101.

Muzička, odnosno baletska škola može da organizuje smještaj i ishranu za učenike.

Član 102.

- (1) Muzička škola dužna je da na organizovan način uvodi učenike u javni i kulturni život sredine u kojoj se nalazi, i to:
 - a) organizovanjem koncerata učenika, ansambala, orkestara i hora u školi i van škole,
 - b) učešćem na takmičenjima, festivalima, smotrama i ostalim manifestacijama,
 - v) učešćem učenika u programima prigodnih proslava u jedinici lokalne samouprave i Republici,
 - g) nastupima u sredstvima javnog informisanja,
 - d) razmjenom koncerata sa drugim školama u zemlji i inostranstvu i
 - đ) organizovanjem susreta, tribina, savjetovanja sa tematikom muzičkog obrazovanja.
- (2) Ministar donosi pravilnik o načinu organizacije rada i finansiranju muzičkih škola.

Član 103.

Ministar će pravilnikom propisati potrebne nivoe i vrstu obrazovanja za nastavnike muzičke, odnosno baletske škole.

VII - NASTAVNICI, STRUČNI SARADNICI I OSTALI ZAPOSLENI U ŠKOLI

Član 104.

- (1) Vaspitno-obrazovni rad u školi obavljaju nastavnici i stručni saradnici. Vaspitni rad u školi sa domom učenika obavljaju i vaspitači.
- (2) Ministar donosi pravilnik o stručnim profilima i zvanjima nastavnika, stručnih saradnika i vaspitača.

Član 105.

- (1) Poslove nastavnika, stručnog saradnika i vaspitača obavljaju lica koja, osim uslova utvrđenih Zakonom o radu, ispunjavaju i sljedeće uslove:
 - a) imaju odgovarajući nivo obrazovanja - završen prvi ciklus studijskog programa i stručno zvanje u određenoj oblasti ili ekvivalent, odnosno visoku ili višu stručnu spremu,
 - b) imaju položen stručni ispit za rad u vaspitno-obrazovnom procesu i
 - v) imaju ljekarsko uvjerenje o psihičkoj i fizičkoj sposobnosti za rad sa učenicima.
- (2) Uslovi iz stava 1. ovog člana utvrđuju se prije zasnivanja radnog odnosa.
- (3) Javne školske isprave stečene na teritoriji SFRJ do 6. aprila 1992. godine ne podliježu postupku priznavanja i imaju isto pravno dejstvo kao javna isprava stečena na teritoriji Republike.
- (4) Za dokazivanje uslova iz stava 1. tačka v) ovog člana prihvata se samo ljekarsko uvjerenje o psihofizičkoj sposobnosti radnika koje izda nadležna zdravstvena ustanova.
- (5) Rad u osnovnoj školi ne može obavljati lice koje je pravosnažnom presudom osuđivano za krivična djela učinjena protiv dostojanstva ličnosti, morala, službene dužnosti, polnog integriteta, zlostavljanja djeteta, polnog i drugog nasilja nad djetetom ili maloljetnim licem.
- (6) Nastavnici, stručni saradnici i vaspitači dužni su da preduzimaju mjere zaštite prava djeteta, te o svakom kršenju tih prava, posebno o svim oblicima nasilja nad djetetom ili maloljetnim licem odmah obavijeste nadležnu socijalnu ustanovu.
- (7) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti Pravilnik o etičkom kodeksu radnika osnovne škole.

Član 106.

- (1) Nastavu u prvoj trijadi izvodi nastavnik razredne nastave sa završenim prvim ciklusom studijskog programa ili ekvivalentom, odnosno sa visokom ili višom stručnom spremom, osim nastave engleskog jezika i vjeronauke koju realizuju predmetni nastavnici.
- (2) Nastavu u drugoj trijadi izvodi nastavnik razredne i predmetne nastave sa završenim prvim ciklusom studijskog programa ili ekvivalentom, odnosno sa visokom ili višom stručnom spremom.

- (3) Nastavu u trećoj trijadi izvodi nastavnik sa završenim prvim ciklusom odgovarajućeg studijskog programa ili ekvivalentom, odnosno sa visokom ili višom stručnom spremom.
- (4) Nastavu vjeronauke izvodi vjeroučitelj, sveštenik ili vjerski službenik sa odgovarajućim stručnim profilom. Vjeroučitelj koji je radno angažovan u crkvi, vjerskoj zajednici ili na drugom radnom mjestu rad u školi obavlja po ugovoru o dopunskom radu. Vjeroučitelj koji je radno angažovan isključivo na poslovima nastavnika vjeronauke zasniva radni odnos pod uslovima predviđenim ovim zakonom.
- (5) Vaspitni rad u domu učenika može da obavlja vaspitač koji ima završen prvi ciklus odgovarajućeg studijskog programa ili ekvivalent, odnosno visoku ili višu stručnu spremu.

Član 107.

- (1) Stručne poslove u školi obavlja školska stručna služba, pedagog, psiholog, socijalni radnik, defektolog, logoped i bibliotekar.
- (2) Pedagog, psiholog, logoped, defektolog, socijalni radnik i bibliotekar moraju imati završen prvi ciklus odgovarajućeg studijskog programa ili ekvivalent.
- (3) Broj izvršilaca iz stava 1. ovog člana propisuje se Pravilnikom o finansiranju osnovnih škola.

Član 108.

Nastavnik obavlja sljedeće poslove:

- a) ostvaruje cilj i zadatke osnovnog obrazovanja i vaspitanja utvrđene ovim zakonom i na osnovu njega donesenim propisima i drugim aktima,
- b) planira, programira i realizuje zahtjeve i sadržaje nastavnog plana i programa,
- v) prati, vrednuje i ocjenjuje rezultate rada učenika,
- g) učestvuje u radu stručnih organa škole radi unapređivanja rada škole,
- d) saraduje sa stručnom službom škole, roditeljima učenika, te drugim tijelima u školi,
- đ) saraduje sa društvenim partnerima čiji je rad značajan za kvalitet rada škole i promociju njene djelatnosti,
- e) vodi pedagošku evidenciju i dokumentaciju o vaspitno-obrazovnom radu i učenicima i
- ž) izvršava i druge obaveze koje proizlaze iz opštih akata i godišnjeg programa rada škole.

Član 109.

(1) Pedagog obavlja sljedeće poslove:

- a) pedagoški savjetodavni, instruktivni i pedagoški korektivni rad sa učenicima, roditeljima i nastavnicima,
- b) programira rad škole iz djelokruga svoje nadležnosti,
- v) analitičko-istraživački rad u funkciji unapređivanja rada škole,
- g) saraduje sa društvenim partnerima čiji je rad značajan za kvalitet rada škole,
- d) radi na planiranju, praćenju i vrednovanju rada škole,
- đ) vodi potrebnu stručnu dokumentaciju o svom radu i
- e) izvršava i druge obaveze koje proizlaze iz opštih akata i godišnjeg programa rada škole.

(2) Defektolog obavlja sljedeće poslove:

- a) savjetodavno-instruktivni rad sa roditeljima i nastavnicima,
- b) defektološko-korektivni rad sa učenicima,
- v) analitičko-istraživački rad u funkciji unapređivanja rada škole,
- g) saraduje sa društvenim partnerima čiji je rad značajan za kvalitet rada škole,
- d) učestvuje u programiranju rada škole iz djelokruga svoje nadležnosti,
- đ) vodi potrebnu stručnu dokumentaciju o svom radu i
- e) izvršava i druge obaveze koje proizlaze iz opštih akata i godišnjeg programa rada škole.

(3) Logoped obavlja sljedeće poslove:

- a) savjetodavno-instruktivni rad sa roditeljima i nastavnicima,
- b) dijagnostičko-korektivni rad sa učenicima,
- v) analitičko-istraživački rad u funkciji unapređivanja rada škole,
- g) saraduje sa društvenim partnerima čiji je rad značajan za kvalitet rada škole,
- d) učestvuje u programiranju rada škole iz djelokruga svoje nadležnosti,
- đ) vodi potrebnu stručnu dokumentaciju o svom radu i
- e) izvršava i druge obaveze koje proizlaze iz opštih akata i godišnjeg programa rada škole.

(4) Psiholog obavlja sljedeće poslove:

- a) psihološko-savjetodavni, instruktivni, dijagnostički i psihološki korektivni rad sa učenicima, roditeljima i nastavnicima,
- b) učestvuje u programiranju rada škole iz djelokruga svoje nadležnosti,
- v) analitičko-istraživački rad iz djelokruga rada,
- g) saraduje sa društvenim partnerima čiji je rad značajan za kvalitet rada škole i za djelokrug rada psihologa,
- d) radi na praćenju i dijagnostikovanju problema i potreba pojedinaca i grupa, posebno učenika i roditelja,
- đ) praćenje i vrednovanje kvaliteta rada škole,
- e) vodi potrebnu stručnu dokumentaciju o svom radu i
- ž) izvršava i druge obaveze koje proizlaze iz opštih akata i godišnjeg programa rada škole.

(5) Socijalni radnik obavlja sljedeće poslove:

- a) savjetodavni i instruktivni rad sa učenicima, roditeljima i nastavnicima radi poboljšanja socijalnog položaja učenika u školskoj i porodičnoj sredini i na rješavanju socijalnih problema učenika,
- b) učestvuje u programiranju rada škole iz djelokruga svoje nadležnosti,

- v) analitičko-istraživački rad u funkciji preventivnog djelovanja i dijagnostikovanju stanja u oblasti socijalnog položaja učenika i djelovanja u ovoj oblasti,
 - g) saradnja sa organima škole i društvenim partnerima,
 - d) saradnja sa porodicom učenika,
 - đ) vodi potrebnu stručnu dokumentaciju o svom radu i učenicima i
 - e) izvršava i druge obaveze koje proizlaze iz opštih akata i godišnjeg programa rada škole.
- (6) Vaspitač obavlja sljedeće poslove:
- a) planira, organizuje i realizuje vaspitni i obrazovni rad sa učenicima u đlačkom domu,
 - b) savjetodavni i instruktivni rad sa učenicima i roditeljima,
 - v) sarađuje sa školom i društvenim partnerima čiji je rad značajan za kvalitet rada đlačkog doma,
 - g) programiranje rada đlačkog doma iz djelokruga svoje nadležnosti,
 - d) vodi potrebnu dokumentaciju o svom radu i radu sa učenicima i
 - đ) izvršava i druge obaveze koje proizlaze iz opštih akata i godišnjeg programa rada škole.
- (7) Bibliotekar obavlja sljedeće poslove:
- a) sarađuje sa učenicima, nastavnicima, stručnom službom škole i roditeljima na poslovima u vezi sa ostvarivanjem ciljeva i zadataka nastavnog programa,
 - b) savjetuje, pomaže u osamostavljanju učenika u izboru i korišćenju izvora znanja,
 - v) priprema, prati i planira nabavke i upotrebe sredstava i izvora znanja i učenja,
 - g) kulturna i javna djelatnost škole,
 - d) vodi dokumentaciju i evidenciju o svom radu i
 - đ) izvršava i druge obaveze koje proizlaze iz opštih akata i godišnjeg programa rada škole.

Član 110.

- (1) Nastavnici, stručni saradnici i ostali radnici škole moraju obaviti ljekarski sistematski pregled svake godine prije početka redovne nastave. Sistematski pregledi nastavnika, stručnih saradnika i ostalih radnika škole obavljaju se u zdravstvenim ustanovama koje za to ispunjavaju zakonske uslove.
- (2) Nastavnici, stručni saradnici i ostali radnici koji boluju od zarazne ili duševne bolesti, korisnici droge i alkoholičari ne mogu raditi u školi.
- (3) Ako postoji osnovana sumnja da je nastavniku ili stručnom saradniku narušeno psihičko ili fizičko zdravlje, zbog čega je smanjena njegova sposobnost obavljanja vaspitno-obrazovnog rada, školski odbor na prijedlog direktora, nastavničkog vijeća, savjeta učenika ili savjeta roditelja donosi odluku o upućivanju radnika na komisijski ljekarski pregled kod nadležne zdravstvene ustanove.
- (4) Ako postoji osnovana sumnja da je i drugim radnicima škole narušeno psihičko ili fizičko zdravlje, zbog čega je smanjena njihova radna sposobnost, školski odbor na prijedlog direktora, nastavničkog vijeća, savjeta učenika ili savjeta roditelja donosi odluku o upućivanju radnika na komisijski ljekarski pregled kod nadležne zdravstvene ustanove.
- (5) Ako nadležna zdravstvena ustanova utvrdi da je psihičko ili fizičko zdravlje lica iz stava 3. ovog člana narušeno i bitno smanjena njegova sposobnost za obavljanje vaspitno-obrazovnog rada, školski odbor donosi odluku o oslobađanju radnika od neposrednog vaspitno-obrazovnog rada sa učenicima.
- (6) Ako škola ne može obezbijediti drugi posao koji odgovara stručnoj spremi i preostaloj radnoj sposobnosti licu iz stava 4. ovog člana, kao i ostalim radnicima za koje je utvrđeno da je njihovo psihičko ili fizičko zdravlje narušeno, obezbjeđuje se materijalna i socijalna sigurnost u skladu sa Zakonom o radu, Opštim kolektivnim ugovorom ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 27/06) i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 17/08).
- (7) Nastavnici, stručni saradnici i ostali radnici koji odbiju da odu na komisijski ljekarski pregled čine težu povredu radne dužnosti.
- (8) Ministar zajedno sa ministrom nadležnim za oblast zdravlja donosi Pravilnik o sistematskom pregledu radnika zaposlenih u školi u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 111.

- (1) Poslove nastavnika, stručnog saradnika ili vaspitača može da obavlja i pripravnik.
- (2) Tokom pripravničkog staža nastavnici, stručni saradnici i vaspitači osposobljavaju se uz pomoć mentora za samostalni rad, savladavaju program pripravničkog staža i pripremaju se za polaganje stručnog ispita.
- (3) Pripravnički staž traje godinu dana. Nakon toga pripravnik može pristupiti polaganju stručnog ispita, a ako u roku od deset mjeseci po isteku pripravničkog staža ne položi stručni ispit, prestaje mu radni odnos.
- (4) Škole mogu angažovati volontere koji imaju prava i obaveze utvrđene Zakonom o radu.
- (5) Ministar donosi rješenje kojim određuje, koje škole mogu da se angažuju za pružanje nastavničke prakse studentima visokoškolskih ustanova koji se obrazuju za nastavnička zanimanja i u kojim školama se polaže stručni ispit.
- (6) Ministar donosi pravilnik o polaganju stručnog ispita u školi.

Član 112.

- (1) Lice koje je steklo radni staž van škole u trajanju od najmanje godinu dana u struci može da bude izabrano za nastavnika, stručnog saradnika ili vaspitača ukoliko ispunjava uslove propisane ovim zakonom i ima obavezu da položi stručni ispit u roku od godinu dana od dana zasnivanja radnog odnosa u školi.
- (2) Lice iz stava 1. ovog člana nema status pripravnika, a stručni ispit polaže pod istim uslovima predviđenim za

pripravnika.

Član 113.

(Brisan)

Član 114.

- (1) Direktor raspisuje javni konkurs za upražnjeno radno mjesto nastavnika, stručnog saradnika i vaspitača obavezno posredstvom Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske, koji se objavljuje u sredstvima javnog informisanja.
- (2) Direktor je dužan da prije raspisivanja konkursa za popunu upražnjenog radnog mjesta sa punom ili nepunom sedmičnom normom na to radno mjesto rasporedi nastavnika ili stručnog saradnika za čijim radom je djelimično ili potpuno prestala potreba u drugoj školi za nastavnike i stručne saradnike koji su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, sa područja za koje je osnovan aktiv direktora osnovnih škola, ukoliko je navedeno lice sa tim saglasno.
- (3) Ukoliko i nakon prijema nastavnika časovi za određeni nastavni predmet ne budu u potpunosti zastupljeni, predsjednici aktiva direktora osnovnih i srednjih škola sa područja na kojem se škole nalaze razmjenjuju informacije o raspoloživom potrebnom kadru radi njihovog zaposlenja.
- (4) Sa licem iz stava 2. ovog člana zaključuje se ugovor o radu na neodređeno vrijeme na broj časova koji ne može biti veći od onog broja na koji je bio primljen u školi sa kojom ima zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme prilikom prijema u radni odnos.
- (5) Komisiju za izbor imenuje školski odbor.
- (6) Komisija za izbor je dužna da u skladu sa uputstvom o proceduri prijema i kriterijumima za prijem u radni odnos, u roku od osam dana od dana zaključivanja konkursa, sačini i predloži direktoru listu kandidata koji ispunjavaju uslove konkursa.
- (7) Direktor je dužan na prijedlog komisije za izbor da primi u radni odnos prvog kandidata sa liste za izbor kandidata, a vjeroučitelja na prijedlog nadležne crkve ili vjerske zajednice.
- (8) Ukoliko kandidat koji je prvi na listi ne prihvati ponuđeno radno mjesto, prima se u radni odnos sljedeći kandidat sa liste.
- (9) Ministar donosi pravilnik o proceduri prijema, kriterijumima za prijem u radni odnos i načinu bodovanja kandidata, pri čemu se kao obavezni moraju definisati sljedeći kriterijumi:
 - a) vrijeme provedeno na evidenciji nezaposlenih lica, koju vodi Zavod za zapošljavanje, nakon sticanja odgovarajuće stručne spreme,
 - b) prosjek ocjena tokom studiranja i
 - v) rezultati ostvareni na intervjuu i pismenom dijelu testa.
- (10) U slučaju da prijavljeni kandidat nije zadovoljan odlukom direktora, može podnijeti prigovor školskom odboru u roku od osam dana od dana prijema obavještenja.
- (11) Školski odbor odlučuje o žalbi kandidata koji su konkurisali za prijem u radni odnos, provjerava navode iz žalbe i zakonitost sprovođenja postupka izbora i prijema kandidata.
- (12) Školski odbor će potvrditi odluku direktora o prijemu nastavnika ili stručnog saradnika ako je postupak sproveden u skladu sa zakonom, a u protivnom će poništiti odluku i vratiti direktoru na ponovno odlučivanje.
- (13) Odluka školskog odbora je konačna i protiv te odluke nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti radni spor pred nadležnim sudom.
- (14) Škola može na period koji ne može biti duži od šest mjeseci primiti radnika na probni rad.
- (15) Ugovorom o probnom radu uređuje se način sprovođenja i ocjenjivanja rezultata probnog rada, u skladu sa kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu.
- (16) Izuzetno, u slučajevima iznenadnog odsustva nastavnika i stručnih saradnika zbog bolesti i drugog opravdanog odsustva, kada obavljanje poslova ne trpi odgađanje, direktor škole može bez raspisivanja javnog konkursa zaključiti ugovor o radu na određeno vrijeme sa nastavnikom i stručnim saradnikom, koji ima radno iskustvo i koji ispunjava uslove propisane ovim zakonom i podzakonskim propisima kojima se definiše vrsta i stepen stručne spreme nastavnika i stručnih saradnika, najduže do 60 dana, ukoliko u toj školi nema nastavnika sa nepunom normom časova, a koji ispunjava propisane uslove.
- (17) Ako se na konkurs ne prijavi nastavnik sa završenim prvim ciklusom odgovarajućeg studijskog programa i ukoliko ne postoji mogućnost angažovanja stručnog lica zaposlenog u školi na istom području sa nepunom normom, direktor može na određeno vrijeme primiti lice bez potrebnih uslova u pogledu nivoa i vrste obrazovanja, a najduže za jedno polugodište.
- (18) Neverifikovanom nastavniku radni odnos na određeno vrijeme ne može da preraste u radni odnos na neodređeno vrijeme.
- (19) Ministar donosi uputstvo o angažovanju neverifikovanih lica na mjesto nastavnika.

Član 114a.

- (1) Na zahtjev radnika škole, a s ciljem omogućavanja radnicima lakše obavljanje radnih obaveza i racionalizacije troškova prevoza, škole se mogu sporazumjeti o trajnom premještanju radnika koji imaju zaključene ugovore o radu na neodređeno vrijeme sa školom, na istim radnim mjestima.
- (2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, trajni premještaj se može izvršiti uz saglasnost u pisanoj formi oba radnika, oba direktora i saglasnost Ministarstva.

Član 115.

Ministar donosi pravilnik o normi neposrednog rada sa učenicima u okviru 40-časovne radne sedmice, a ostalo radno vrijeme raspoređuje se u skladu sa Zakonom o radu.

Član 116.

Disciplinski postupak pokreće se i sprovodi u skladu sa posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske i aktom škole kojim se uređuje disciplinska i materijalna odgovornost radnika.

Član 117.

(1) Teže povrede radnih dužnosti su:

- a) neostvarivanje ciljeva i zadataka vaspitno-obrazovnog rada,
- b) odbijanje radnika da izvršava svoje radne obaveze određene ugovorom o radu i rješenjem o 40-časovnoj radnoj nedjelji,
- v) odbijanje nastavnika i stručnog saradnika da izvodi nastavu,
- g) odbijanje nastavnika, stručnog saradnika i ostalih radnika da odu na komisijski ljekarski pregled,
- d) krađa, namjerno uništenje, oštećenje ili nezakonito raspolaganje sredstvima škole, kao i nanošenje štete trećim licima koju je škola dužna da nadoknadi,
- đ) zloupotreba položaja sa materijalnim ili drugim posljedicama za školu,
- e) nasilno ponašanje prema učenicima, radnicima i trećim licima,
- ž) korišćenje alkoholnih pića ili opojnih sredstava tokom radnog vremena,
- z) dolazak na posao u alkoholisanom stanju ili pod uticajem opojnih sredstava,
- i) neopravdan izostanak sa posla u trajanju od tri dana u kalendarskoj godini,
- j) organizovanje instruktivne nastave za učenike osnovnih škola i organizovanje kurseva za učenike škole u kojoj radi,
- k) ispitivanje i ocjenjivanje učenika suprotno ovom zakonu i pravilnicima,
- l) dovođenje neprimjerenim ponašanjem i djelovanjem u pitanje osnovne moralne vrijednosti i vaspitne uloge škole i prosvjetnog radnika,
- lj) organizovanje učenika u političke svrhe,
- m) izazivanje nacionalne ili vjerske netrpeljivosti,
- n) vrijeđanje na času ili u školi učenika, cijelog odjeljenja, roditelja učenika ili radnih kolega,
- nj) organizovanje ili učestvovanje u prodaji knjiga ili druge robe učenicima,
- o) primanje bilo kojeg oblika materijalne koristi od učenika, njegovih roditelja ili od drugih lica,
- p) onemogućavanje kontrole stručnim savjetnicima i inspekcijskim organima,
- r) unošenje oružja u školski prostor,
- s) seksualno uznemiravanje ili zlostavljanje učenika,
- t) nepoštovanje radnog vremena,
- ć) neprimjereno ponašanje prema učenicima, omalovažavanje i vrijeđanje učenika,
- u) naplaćivanje testova učenicima i
- f) upotreba duvanskih proizvoda na času.

(2) Ukoliko radnik škole dođe u alkoholisanom stanju ili postoji sumnja da je u školu došao pod uticajem opojnih sredstva, direktor škole dužan je da odmah o tome obavijesti nadležnu organizacionu jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova i uputi radnika na ljekarski pregled.

(3) Direktor škole udaljava sa rada nastavnika, stručnog saradnika i drugog zaposlenog u školi do okončanja disciplinskog postupka:

- a) ako je zatečen u vršenju radnji za koje se osnovano sumnja da predstavljaju krivično djelo ili da ugrožavaju imovinu veće vrijednosti,
- b) ako utvrdi da je došao pod uticajem alkohola ili opojnih sredstava,
- v) ako se nasilnički ponaša prema učenicima, radnicima škole i ostalim licima i
- g) ako je protiv radnika pokrenut krivični postupak za djela učinjena protiv dostojanstva ličnosti, morala, službene dužnosti, polnog integriteta, zlostavljanja djeteta, polnog i drugog nasilja nad djetetom ili maloljetnim licem.

(4) AKO direktor ne postupi saglasno stavu 3. ovog člana, nastavnika, stručnog saradnika, vaspitača ili drugog radnika udaljava ministar, u roku od 15 dana od dana dostavljanja obavještenja, pri čemu se razmatra i kažnjava i postupak direktora.

Član 118.

Nastavniku ili saradniku za čijim radom je djelimično ili potpuno, odnosno privremeno ili trajno prestala potreba za radom zbog promjene u nastavnom planu i programu, smanjenog broja učenika ili statusne promjene škole, pripadaju sva prava radnika u skladu sa Zakonom o radu, Opštim kolektivnim ugovorom i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u obrazovanju, nauci i kulturi.

Član 119.

(1) Nastavnici, stručni saradnici, vaspitači, kao i drugi radnici škole koji su zasnovali radni odnos u školi imaju pravo da protiv akata donesenih o njihovim pravima, obavezama i odgovornostima podnesu žalbu školskom odboru u roku od 15 dana od dana dostavljanja akta.

(2) Odluka školskog odbora po prigovoru je konačna.

(3) Sva pitanja koja se odnose na prava, obaveze i odgovornosti radnika škole regulišu se ugovorom o radu i

granskim kolektivnim ugovorom, u skladu sa Zakonom o radu.

Član 120.

- (1) Radi sticanja novih znanja, usavršavanja i profesionalnog razvoja, nastavni kadar, stručni saradnici i direktori škola obuhvaćeni su obaveznim programima obuke, usavršavanja i provjere.
- (2) Programe obuke donosi Ministarstvo u skladu sa principima i standardima definisanim ovim zakonom.
- (3) Rad nastavnika, stručnih saradnika, vaspitača i direktora prati se i ocjenjuje u skladu sa zakonom.
- (4) Rad nastavnika, stručnih saradnika i vaspitača ocjenjuje direktor ličnim uvidom u rad i po pribavljenom mišljenju nastavničkog vijeća, te izvještaja o stručnom i inspekcijском nadzoru.
- (5) Za postignute rezultate u radu, nastavnik, stručni saradnik i vaspitač koji se posebno ističu u radu mogu biti pohvaljeni i nagrađeni, a na osnovu kriterijuma utvrđenih statutom škole.
- (6) Direktor, nastavnik i stručni saradnik mogu steći zvanje mentor, savjetnik i viši savjetnik.
- (7) Ministar donosi pravilnik o stručnom usavršavanju, ocjenjivanju i napredovanju vaspitača, nastavnika, stručnih saradnika i direktora.

Član 121.

Nastavnici, stručni saradnici i vaspitači ostvaruju pravo na štrajku u skladu sa Zakonom o štrajku ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 10/98).

Član 122.

- (1) Škola ima sekretara i računovođu.
- (2) Sekretar i računovođa škole primaju se putem konkursa objavljenog u sredstvima javnog informisanja.
- (3) Sekretara i računovođu bira direktor na prijedlog komisije za izbor, sa liste kandidata koji ispunjavaju uslove konkursa.
- (4) Komisija za izbor u skladu sa uputstvom o kriterijumima i proceduri prijema radnika u radni odnos u školi dužna je da u roku od osam dana od dana zaključivanja konkursa sačini listu kandidata i predloži direktoru prijem prvog kandidata sa liste.
- (5) Ukoliko prvi kandidat ne prihvati ponuđeno radno mjesto, u radni odnos će biti primljen sljedeći kandidat sa liste.
- (6) Kandidat koji je nezadovoljan odlukom o izboru ima pravo da podnese prigovor školskom odboru u roku od osam dana od dana prijema obavještenja.
- (7) Odluka školskog odbora je konačna.

Član 123.

- (1) Poslove sekretara škole može obavljati lice sa završenim prvim ciklusom studijskog programa ili ekvivalent - pravni fakultet.
- (2) Poslove računovođe škole može obavljati lice sa završenim prvim ciklusom studijskog programa u oblasti finansija i računovodstva ili ekvivalent - ekonomski fakultet i koje ima odgovarajuću licencu, u skladu sa zakonom koji uređuje oblast računovodstva.
- (3) Poslove sekretara i računovođe izuzetno može da obavlja i pripravnik ukoliko se na konkurs ne prijavi lice sa potrebnim radnim iskustvom.
- (4) Sekretar i računovođa škole dužni su da po isteku pripravničkog staža polože stručni ispit za rad u vaspitno-obrazovnoj ustanovi.
- (5) Licima iz stava 3. ovog člana, koja u roku od deset mjeseci po isteku pripravničkog staža ne polože stručni ispit, prestaje radni odnos.
- (6) Poslove sekretara i računovođe može da obavlja i lice koje je steklo radni staž van škole.

Član 124.

Broj ostalih radnika u školi, nivoi i vrste obrazovanja potrebni za obavljanje ostalih poslova u školi i način prijema i raspoređivanja ostalih radnika škole utvrđuju se aktom škole uz saglasnost osnivača.

VIII - UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE ŠKOLOM I PROCEDURA IZBORA ORGANA UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA

Član 125.

- (1) Školski odbor je organ upravljanja u školi.
- (2) Školski odbor ima sedam članova koje za javne škole u ime osnivača imenuje Ministarstvo, od kojih:
 - a) dva člana na prijedlog radnika škole iz reda zaposlenih,
 - b) dva člana u ime osnivača,
 - v) dva člana iz reda roditelja na prijedlog savjeta roditelja škole i
 - g) jednog člana na prijedlog lokalne zajednice.
- (3) Sastav školskog odbora mora odražavati nacionalnu strukturu učenika i roditelja, školskog osoblja i jedinice lokalne samouprave u kojoj se škola nalazi.
- (4) Školski odbor bira se na period od četiri godine.
- (5) Svim članovima školskog odbora prestaje mandat istekom roka od četiri godine od dana konstituisanja školskog odbora.
- (6) Po isteku mandata, član školskog odbora može biti ponovo biran za člana školskog odbora još jedan mandat.

- (7) Član školskog odbora može biti lice sa najmanje srednjom stručnom spremom.
- (8) Odluke školskog odbora su pravno valjane ako se za njih izjasni većina od ukupnog broja članova školskog odbora.
- (9) Članovi školskog odbora ne mogu biti lica koja u istoj školi obavljaju poslove:
- a) direktora,
 - b) pomoćnika direktora,
 - v) sekretara i
 - g) računovođe.
- (10) Predsjednika i zamjenika predsjednika školskog odbora imenuje školski odbor iz reda svojih članova.
- (11) Članove školskog odbora razrješava predlagač po svojoj inicijativi, inicijativi drugih organa u školi ili na osnovu inspekcijskog nalaza, ako se utvrdi da ne izvršavaju obaveze iz ovog zakona.
- (12) U školi u kojoj školski odbor ne saziva sjednice i zbog nepostojanja kvoruma ne može da donese odluke ministar će razriješiti školski odbor i imenovati školski odbor za privremeno upravljanje na period do konstituisanja novog školskog odbora, a najduže na šest mjeseci.
- (13) Rad člana školskog odbora je dobrovoljan i ne plaća se.
- (14) Svojestvo člana školskog odbora prestaje istekom mandata, ostavkom ili razrješenjem.
- (15) Ukoliko član školskog odbora bude razriješen ili mu mandat prestane po nekom drugom osnovu, imenuje se novi član školskog odbora.
- (16) Školski odbor donosi poslovnik o radu kojim se regulišu konstituisanje školskog odbora, izbor predsjednika i zamjenika predsjednika školskog odbora.
- (17) U izuzetnim slučajevima, Ministarstvo u ime osnivača razrješava pojedine članove školskog odbora, predsjednika ili školski odbor ako se:
- a) donose nezakonite odluke,
 - b) neopravdano izostaje sa sjednica školskog odbora i
 - v) nesavjesnim radom onemogućava rad školskog odbora.
- (18) Ministar donosi pravilnik o izboru i radu školskog odbora.

Član 125a.

Školski odbor privatne škole imenuje osnivač.

Član 126.

- (1) Djelokrug rada i način odlučivanja školskog odbora uređuje se aktom o osnivanju i statutom škole u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Školski odbor:
- a) donosi godišnji program rada škole i prati njegovo izvršenje,
 - b) daje direktoru mišljenja i prijedloge o pitanjima od interesa za rad škole,
 - v) odlučuje o korišćenju finansijskih sredstava škole u skladu sa zakonskim propisima,
 - g) usvaja izvještaj o poslovanju škole i godišnji obračun,
 - d) odlučuje o korišćenju sredstava za investicije i investiciono održavanje,
 - đ) donosi odluku o raspisivanju konkursa za izbor direktora,
 - e) imenuje direktora škole u skladu sa ovim zakonom,
 - ž) redovno razmatra i prati uspjeh učenika i preduzima mjere za unapređivanje rada škole,
 - z) donosi statut i druga opšta akta škole kojima se obavezno propisuje postupak za žalbe radnika i učenika,
 - i) rješava prigovore na odluke o izboru i raspoređivanju na radno mjesto,
 - j) pokreće inicijativu za smjenu direktora,
 - k) razrješava dužnosti direktora škole u skladu sa ovim zakonom,
 - l) imenuje vršioca dužnost direktora u skladu sa ovim zakonom,
 - lj) izvršava rješenja, odluke i zahtjeve Ministarstva,
 - m) prati i kontroliše sve druge aktivnosti propisane ovim zakonom, statutom i osnivačkim aktom škole,
 - n) pokreće postupak kod nadležnih zdravstvenih institucija za komisijsku ocjenu radne i zdravstvene sposobnosti radnika, direktora škole i pomoćnika direktora i
 - nj) razmatra i druga pitanja utvrđena zakonom.

Član 127.

- (1) Direktor rukovodi radom škole.
- (2) Za direktora škole može da bude izabrano lice koje:
- a) ima završen prvi ciklus odgovarajućeg studijskog programa ili ekvivalent, odnosno visoku ili višu stručnu spremu,
 - b) ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci u prosvjeti nakon sticanja više ili visoke stručne spreme,
 - v) nije osuđivano pravosnažnom presudom na bezuslovnu kaznu zatvora i da se protiv njega ne vodi krivični postupak i
 - g) ima predložen program rada i ističe se u realizaciji ili organizaciji vaspitno-obrazovnog procesa u školi.
- (3) Uz ostalu potrebnu dokumentaciju kandidat obavezno prilaže kratku biografiju u kojoj navodi do sada ostvarene rezultate u radu i preporuku ranijeg poslodavca.
- (4) Konkurs za izbor direktora raspisuje se najmanje tri mjeseca prije isteka mandata direktora.
- (5) Školski odbor raspisuje konkurs za izbor direktora u dnevnim novinama koje izlaze na području Republike i Bosne i Hercegovine.

- (6) Školski odbor je dužan da razmotri prijave i predloži jednog od prijavljenih kandidata koji ispunjava uslove konkursa za imenovanje direktora, te zatraži saglasnost ministra.
- (7) Školski odbor je dužan da uz zahtjev za davanje saglasnosti ministru dostavi sve blagovremene i potpune prijave sa kompletnom dokumentacijom u roku od deset dana od dana sačinjavanja prijedloga.
- (8) Školski odbor imenuje direktora nakon dobijanja saglasnosti od ministra za jednog od kandidata koji ispunjava uslove konkursa.
- (9) Ukoliko ministar u roku od trideset dana od dana dostavljanja zahtjeva za davanje saglasnosti ne odluči o podnesenom zahtjevu, smatraće se da je dao saglasnost za predloženog kandidata.
- (10) Kandidat na konkursu koji je nezadovoljan odlukom o izboru direktora škole ima pravo da pokrene sudski postupak pred nadležnim sudom.
- (11) Ako ministar donese akt o odbijanju saglasnosti za sve kandidate sa dostavljene liste, školski odbor donosi odluku o raspisivanju novog konkursa i imenuje vršioca dužnosti direktora.
- (12) Mandat direktora odvija se od dana stupanja na dužnost.
- (13) Direktor škole bira se na period od četiri godine i po isteku mandata može biti još jednom ponovo izabran u istoj školi.
- (14) Ministar donosi pravilnik o uslovima i načinu izbora direktora škole.
- (15) Direktor škole mora proći obaveznu edukaciju po programu koji propisuje Ministarstvo.

Član 128.

Školski odbor privatne škole ima pravo da imenuje direktora škole bez saglasnosti ministra, s tim da imenovano lice mora ispunjavati uslove iz stava 2. člana 127. ovog zakona i mora biti imenovano u skladu sa procedurom propisanom ovim zakonom.

Član 129.

- (1) Direktor je odgovoran za zakonitost rada i za uspješno obavljanje djelatnosti škole.
- (2) Direktor za svoj rad odgovara školskom odboru i ministru.
- (3) Osim poslova utvrđenih Zakonom o sistemu javnih službi i statutom škole, direktor:
- a) planira, organizuje i odgovara za ostvarivanje nastavnog plana i programa,
 - b) organizuje i brine se o osiguranju kvaliteta i unapređivanju vaspitno-obrazovnog rada,
 - v) organizuje pedagoško-instruktivni uvid i nadzor i preduzima mjere za unapređivanje rada nastavnika, odnosno stručnih saradnika i za sprečavanje njihovog negativnog uticaja na učenike i druge nastavnike, odnosno saradnike,
 - g) planira stručno usavršavanje zaposlenih,
 - d) preduzima mjere radi izvršavanja naloga prosvjetnog inspektora i stručnog savjetnika, kao i u slučaju nedoličnog ponašanja zaposlenih radnika i njihovog negativnog uticaja na učenike,
 - đ) blagovremeno obavještava zaposlene, stručne organe i organe upravljanja o svim pitanjima od interesa za rad škole,
 - e) podnosi izvještaj školskom odboru o uspjehu i o postignutim rezultatima vaspitno-obrazovnog rada,
 - ž) saraduje sa Ministarstvom, opštinom, roditeljima učenika i ostalim društvenim partnerima,
 - z) saziva i rukovodi sjednicama nastavničkog vijeća, usmjerava i usklađuje rad stručnih organa u školi,
 - i) odgovara za sprovođenje odluka školskog odbora i drugih tijela škole,
 - j) obezbjeđuje zaštitu prava učenika, zaštitu zdravlja učenika i njihove sigurnosti u školi,
 - k) obezbjeđuje blagovremeno i tačno dostavljanje podataka Ministarstvu i osnivaču o broju učenika i odjeljenja, nastavnika, stručnih saradnika i ostalih radnika, broju časova, kao i drugih podataka koje zatraži Ministarstvo,
 - l) organizuje sprovođenje ispita, upisa i ocjenjivanja učenika u školi u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim propisima,
 - lj) obezbjeđuje namjensko trošenje sredstava u školi,
 - m) donosi odluke o slobodnim radnim mjestima i raspisuje konkurs za popunu upražnjenih radnih mjesta u školi,
 - n) prima u radni odnos nastavnike, stručne saradnike i ostale radnike,
 - nj) organizuje čuvanje i brigu o školskom objektu, inventaru i opremi,
 - o) odgovoran je za izdavanje svjedočanstava, diploma i drugih javnih isprava, kao i za uredno vođenje i čuvanje odjeljenjskih knjiga, matičnih knjiga, ljetopisa škole i drugih dokumenata,
 - p) sprovodi odluke, zaključke i rješenja Ministarstva,
 - r) saraduje sa vladinim, nevladinim i drugim organizacijama uz saglasnost Ministarstva i
 - s) preduzima mjere zaštite prava učenika, te o svakom kršenju tih prava, posebno o svim oblicima nasilja nad učenicima, odmah obavještava nadležnu socijalnu ustanovu.

Član 130.

- (1) Dužnost direktora prestaje:
- a) istekom mandata,
 - b) na lični zahtjev - ostavkom,
 - v) sticanjem uslova za prestanak radnog odnosa,
 - g) razrješenjem i
 - d) ako je ocijenjen ocjenom nezadovoljava u skladu s Pravilnikom o stručnom usavršavanju, ocjenjivanju i napredovanju vaspitača, nastavnika, stručnih saradnika i direktora u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama i domovima učenika.
- (2) Odluku o prestanku dužnosti direktora donosi školski odbor.

(3) Inicijativu za razrješenje direktora škole mogu pokrenuti:

- a) ministar,
- b) školski odbor,
- v) nastavničko vijeće,
- g) sindikat škole,
- d) savjet roditelja,
- đ) inspekcija i
- e) Republički pedagoški zavod.

(4) Inicijativa za razrješenje direktora dostavlja se školskom odboru.

(5) Školski odbor je dužan da u roku od 15 dana razmotri inicijativu za razrješenje direktora, utvrdi da li postoje uslovi predviđeni ovim zakonom za razrješenje direktora, donese odgovarajuću odluku i o tome obavijesti predlagača inicijative.

(6) Školski odbor je dužan da smijeni direktora sa dužnosti ako utvrdi da su ispunjeni uslovi predviđeni ovim zakonom za razrješenje direktora.

(7) Ako školski odbor ne postupi u skladu sa st. 5. i 6. ovog člana, ministar će na osnovu inicijative i utvrđivanja uslova koje ovaj zakon predviđa za razrješenje direktora naložiti školskom odboru da sprovede postupak razrješenja direktora u roku od trideset dana.

(8) Ako školski odbor ne postupi u skladu sa stavom 7. ovog člana i članom 131. ovog zakona, ili nema dovoljan broj članova za rad i donošenje pravnovaljanih odluka, ministar će razriješiti direktora škole i imenovati vršioca dužnosti, do okončanja postupka izbora direktora, a najduže šest mjeseci.

Član 131.

Školski odbor razriješice dužnosti direktora prije isteka mandata, ako:

- a) utvrdi da ne izvršava obaveze predviđene ovim zakonom,
- b) je škola, odnosno direktor odgovoran za prekršaj iz ovog zakona ili je počinio krivično djelo,
- v) je nadležni organ utvrdio da škola ne ostvaruje godišnji program rada škole,
- g) je nadležni organ utvrdio da direktor ne preduzima mjere za ostvarivanje ciljeva obrazovanja,
- d) direktor ne postupi po nalogu, odnosno mjeri nadležnog organa za otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti,
- đ) nadležni organ utvrdi da direktor raspolaže sredstvima škole, školskim prostorom, opremom i imovinom škole na nezakonit način,
- e) direktor predlaganjem nezakonitih odluka, nepotpunim, neblagovremenim i netačnim obavještavanjem ili sazivanjem sjednica suprotno poslovniku, ometa rad organa upravljanja i zaposlenih,
- ž) direktor ne preduzima odgovarajuće mjere preme nastavniku, stručnom saradniku ili drugom zaposlenom radniku koji ne izvršava svoje radne obaveze,
- z) se u školi vodi evidencija i izdaju javne isprave suprotno ovom zakonu,
- i) škola ne obezbijedi čuvanje propisane evidencije i dokumentacije,
- j) škola ne sprovodi mjere bezbjednosti i zaštite učenika,
- k) se u toku mandata utvrdi da ne ispunjava propisane uslove za direktora,
- l) škola naplati od učenika nadoknadu štete suprotno ovom zakonu,
- lj) ne raspiše konkurs na upražnjeno radno mjesto ili primi radnika suprotno ovom zakonu,
- m) ne omogući obavljanje upravnog, stručno-pedagoškog i inspekcijskog nadzora ili ne otkloni nedostatke utvrđene tim nadzorom,
- n) škola dostavi Ministarstvu netačne podatke u vezi sa radom škole, kao i o broju odjeljenja, učenika, časova i radnika,
- nj) se u školi obračun plate vrši suprotno važećim zakonskim propisima i kolektivnom ugovoru,
- o) škola ne izda svim radnicima rješenje o 40-časovnoj radnoj sedmici i ako se radnicima svakog mjeseca ne uručuje obračunski list za platu,
- p) učini težu povredu radnih obaveza utvrđenih za nastavnika,
- r) utvrdi i druge nepravilnosti utvrđene ovim zakonom,
- s) krši upisna područja, odnosno upiše dijete sa upisnog područja druge škole bez saglasnosti ministra i
- t) utvrdi da dolazi u školu u alkoholisanom stanju ili pod uticajem opojnih droga.

Član 131a.

(1) Ministar će imenovati komisiju, ukoliko škola dostavi Ministarstvu netačne podatke u vezi sa:

- a) radom škole,
- b) brojem odjeljenja,
- v) brojem učenika,
- g) brojem radnika,
- d) ostvarenim fondom časova ili
- đ) obračunom plata i naknada.

(2) Zadatak komisije iz stava 1. ovog člana je da utvrdi činjenično stanje i dostavi izvještaj ministru uz prijedlog mjera.

(3) Za utvrđene propuste iz stava 1. ovog člana protiv odgovornih lica ministar predlaže pokretanje disciplinskog postupka, a protiv direktora pokreće inicijativu za razrješenje.

Član 132.

- (1) U školi u kojoj je direktor razriješen dužnosti ili mu je istekao mandat, a nije raspisan konkurs ili nije izvršen izbor, školski odbor će uz prethodnu saglasnost ministra imenovati vršioca dužnosti direktora do imenovanja direktora, a najduže na šest mjeseci.
- (2) Ministar će imenovati vršioca dužnosti direktora ako školski odbor ne imenuje vršioca dužnosti direktora u skladu sa stavom 1. ovog člana.
- (3) Za vršioca dužnosti direktora može da bude imenovano lice koje ispunjava uslove za direktora škole.
- (4) Prava, obaveze i odgovornosti direktora škole odnose se i na vršioca dužnosti direktora.

Član 133.

- (1) Direktor škole kojem je prestala dužnost zbog isteka mandata raspoređuje se na radno mjesto sa kojeg je postavljen na dužnost direktora.
- (2) Ako je u međuvremenu mjesto sa kojeg je postavljen na dužnost direktora ukinuto, lice iz stava 1. ovog člana raspoređuje se na mjesto koje odgovara njegovom nivou obrazovanja i stručnom zvanju u određenoj oblasti u istoj ili drugoj školi.
- (3) Ako nema slobodnog radnog mjesta u istoj ili drugoj školi, lice iz stava 1. ovog člana ostaje neraspoređeno i ostvaruje pravo na platu u visini koju je ostvarilo za mjesec koji je prethodio mjesecu u kojem mu je prestala dužnost, a najduže šest mjeseci.
- (4) Direktor škole kojem je prestala dužnost razriješenjem ili na lični zahtjev - ostavkom, a koji ne može biti raspoređen na radno mjesto koje odgovara njegovom nivou obrazovanja i stručnom zvanju u određenoj oblasti, prestaje radni odnos, uz isplatu otpremnine u skladu sa Zakonom o radu, kao i drugim važećim propisima.

Član 134.

- (1) Škola koja ima više od 24 odjeljenja može imati pomoćnika direktora, što se uređuje Pravilnikom o finansiranju osnovnih škola.
- (2) Pomoćnika direktora škole imenuje direktor škole iz reda zaposlenih nastavnika i saradnika, koji imaju završen prvi ciklus studijskog programa ili ekvivalent, odnosno visoku ili višu stručnu spremu i najmanje tri godine rada u nastavi, ili na poslovima pedagoga, odnosno psihologa.
- (3) Izbor pomoćnika direktora reguliše se opštim aktom škole.
- (4) Pomoćnik direktora obavlja sljedeće poslove:
 - a) organizuje, rukovodi i odgovara za pedagoški rad škole,
 - b) koordinira rad stručnih organa škole,
 - v) zamjenjuje direktora u odsustvu, ukoliko ispunjava uslove iz člana 127. ovog zakona i
 - g) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i opštim aktom škole.
- (5) Pomoćnik direktora izvodi redovnu nastavu do šest časova u okviru 40-časovne radne sedmice, ukoliko je to neophodno.
- (6) U školi u kojoj je direktor opravdano odsutan duže od mjesec dana, direktor, uz saglasnost ministra, ovlašćuje lice iz reda zaposlenih, koje ispunjava uslove, do povratka direktora na dužnost, a najduže do 6 mjeseci.

Član 135.

- (1) U školi se formira savjet roditelja, kao savjetodavno tijelo.
- (2) Roditelji učenika imaju pravo, a škola obavezu da pomogne roditeljima da formiraju savjet roditelja, čije članove biraju roditelji učenika.
- (3) Savjet roditelja čine predstavnici svakog razreda u školi.

Član 136.

- (1) Savjet roditelja:
 - a) razmatra uspjeh učenika u učenju i vladanju;
 - b) razmatra namjenu korišćenja sredstava ostvarenih:
 - 1) učeničkim radom,
 - 2) proširenom djelatnošću škole,
 - 3) od donacija i sredstava roditelja;
 - v) razmatra školski kalendar;
 - g) razmatra plan ekskurzija i izleta učenika na početku školske godine;
 - d) predstavlja stavove roditelja učenika školskom odboru škole;
 - đ) podstiče angažovanje roditelja u radu škole;
 - e) učestvuje u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se podstiče i unapređuje obrazovni rad u školi i
 - ž) promovise interese škole u lokalnoj zajednici na čijem području se škola nalazi.
- (2) Savjet roditelja ima pravo da svoje prijedloge, pitanja i stavove upućuje školskom odboru, direktoru, odnosno stručnim organima škole.
- (3) Statutom škole definiše se broj članova, način i procedura osnivanja i rada savjeta roditelja.

Član 137.

- (1) Učenici formiraju u školi savjet učenika.
- (2) Članove savjeta učenika biraju učenici.
- (3) Uzimajući u obzir godine učenika koji pohađaju školu, škola im pomaže da formiraju savjet učenika čija je funkcija da:
 - a) promovise interese škole u lokalnoj zajednici na čijem području se nalazi škola,

- b) predstavlja stavove učenika školskom odboru,
- v) podstiče angažovanje učenika u radu škole,
- g) informiše školski odbor o svojim stavovima kada ocijeni da je to potrebno ili po zahtjevu školskog odbora o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom,
- d) promovira prava učenika i podstiče društveno koristan rad u zajednici,
- đ) razmatra pitanja uspjeha učenika, školskog kalendara, ekskurzija i izleta učenika, uslova rada škole i drugih pitanja utvrđenih aktima škole i
- e) učestvuje u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se podstiče i unapređuje obrazovni rad u školi.

Član 138.

U školi se konstituišu i funkcionišu stručni organi:

- a) odjeljenjsko vijeće,
- b) razredno vijeće
- v) nastavničko vijeće i
- g) stručni aktivni nastavnika.

Član 139.

(1) Stručni organi obavljaju sljedeće poslove:

- a) prate ostvarivanje nastavnog plana i programa;
 - b) analiziraju ostvarivanje:
 - 1) ciljeva,
 - 2) zadataka i
 - 3) sadržaja obrazovanja i vaspitanja,
 - v) utvrđuju rezultate rada nastavnika i stručnih saradnika;
 - g) utvrđuju rezultate rada učenika i preduzimaju mjere za jedinstven i usklađen rad svih učenika u procesu obrazovanja i vaspitanja;
 - d) rješavaju i druga pitanja utvrđena ovim zakonom.
- (2) Statutom škole bliže se uređuju ovlašćenja i način rada stručnih organa.

Član 140.

- (1) Za područje jedne ili više jedinica lokalne samouprave formira se aktiv direktora osnovnih škola.
- (2) Aktiv direktora iz stava 1. ovog člana čine direktori svih osnovnih škola sa teritorije jedne ili više jedinica lokalne samouprave.
- (3) Aktiv direktora obavlja sljedeće poslove:
 - a) preduzima mjere za unapređivanje vaspitno-obrazovnog rada u školama,
 - b) organizuje zajedničke stručne službe za škole u svom području,
 - v) razmjenjuju informacije o potrebnom stručnom kadru da bi se omogućilo angažovanje nastavnika do pune sedmične norme u drugoj školi,
 - g) saraduje sa Ministarstvom i jedinicama lokalne samouprave, te drugim društvenim partnerima i
 - d) razmatra i druga pitanja od značaja za rad škola u svom području
- (4) Rad aktiva uređuje se poslovníkom o radu.
- (5) Predsjednici aktiva direktora za svoj rad odgovaraju ministru
- (6) Ministar donosi uputstvo kojim se propisuje način organizovanja aktiva direktora osnovnih škola.

Član 140a.

- (1) Za područje jedne ili više jedinica lokalne samouprave mogu da se formiraju i aktivni stručni saradnika, sekretara i računovođa škola, a u zavisnosti od zainteresovanosti radnika.
- (2) Rad aktiva iz stava 1. ovog člana uređuje se poslovníkom o radu.

IX - PRIZNAVANJE SVJEDOČANSTVA

Član 141.

- (1) Državljanin Republike Srpske i Bosne i Hercegovine koji je u inostranstvu stekao osnovno obrazovanje i vaspitanje ili završio pojedine razrede osnovne škole ima pravo da zahtijeva priznavanje javne isprave o stečenom osnovnom obrazovanju i vaspitanju ili završenom razredu osnovne škole.
- (2) Strani državljanin i lice bez državljanstva ima pravo da zahtijeva nostrifikaciju ili priznavanje ekvivalencije javne školske isprave stečene u inostranstvu ako za to ima pravni interes.

Član 142.

- (1) Priznavanje javne isprave o stečenom osnovnom obrazovanju, kao i nostrifikaciju i priznavanje ekvivalencije javne isprave osnovnog obrazovanja stečenog u inostranstvu vrši Ministarstvo.
- (2) Uz zahtjev za priznavanje javne isprave iz stava 1. ovog člana zainteresovano lice podnosi javnu ispravu u originalu ili ovjernoj kopiji i u prevodu na jedan od službenih jezika koji je ovjerio ovlašćeni prevodilac.
- (3) Nostrifikacijom, odnosno ekvivalencijom se strana školska isprava izjednačava sa odgovarajućom školskom ispravom stečenom u Republici, i to u pogledu prava na nastavljanje obrazovanja i vaspitanja i prava na zapošljavanje.
- (4) Postupak priznavanja ne sprovodi se za javne isprave i dokumenta iz člana 1. Sporazuma o uzajamnom

priznavanju dokumenata u obrazovanju i regulisanju statusnih pitanja učenika i studenata ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 79/05) stečene u osnovnim školama u Republici Srbiji.

(5) Javna isprava iz stava 4. ovog člana ima pravno dejstvo kao javna isprava izdata na teritoriji Republike.

Član 143.

(1) Postupak nostrifikacije, odnosno priznavanja ekvivalentnosti strane školske isprave sprovodi se na osnovu Zakona o opštem upravnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 13/02), ukoliko ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.

(2) U postupku nostrifikacije, odnosno priznavanja ekvivalentnosti strane školske isprave uzima se u obzir:

- a) sistem školovanja zemlje u kojoj je stečena školska isprava,
- b) nastavni plan i program,
- v) trajanje školovanja,
- g) prava koja daje strana školska isprava imaocu i
- d) druge okolnosti od značaja za odlučivanje.

(3) Ministar donosi rješenje kojim se nostrifikacija uslovljava polaganjem ispita ili provjerom znanja, ukoliko se u postupku nostrifikacije utvrdi da nastavni plan i program inostrane škole znatno odstupa od plana sa kojim se upoređuje.

(4) Ministarstvo može sprovođenje ispita i provjeru znanja povjeriti posebnoj stručnoj komisiji koju imenuje ministar ili školi u kojoj lice koje je podnijelo zahtjev za nostrifikaciju nastavlja školovanje.

Član 144.

Lice koje je podnijelo zahtjev za nostrifikaciju, odnosno priznavanje ekvivalentnosti strane školske isprave može uslovno da se upiše u naredni razred ukoliko postupak nije završen do isteka roka za upis učenika u školu.

Član 145.

Rješenje o nostrifikovanju i rješenje o ekvivalenciji konačno je u upravnom postupku.

Član 146.

(1) Ministarstvo čuva dokumentaciju priloženu uz zahtjeve za nostrifikaciju i priznavanje ekvivalentnosti strane školske isprave i o tome vodi evidenciju.

(2) Ministarstvo vodi registar o nostrifikaciji i ekvivalenciji stranih školskih isprava.

(3) Registar iz stava 2. ovog člana sadrži:

- a) redni broj,
- b) datum prijema zahtjeva,
- v) ime, prezime i adresu podnosioca zahtjeva,
- g) naziv ustanove i zemlje u kojoj je izdata školska isprava,
- d) kratak sadržaj rješenja o nostrifikovanju, odnosno ekvivalenciji sa brojem protokola i datumom izdavanja i
- đ) primjedbe.

X - EVIDENCIJA, JAVNE ISPRAVE I PEČAT

Član 147.

(1) Škola vodi:

- a) matičnu knjigu,
- b) evidenciju o izdatim svjedočanstvima,
- v) dnevnik vaspitno-obrazovnog rada/elektronski dnevnik (odjeljenjska knjiga),
- g) evidenciju o ispitima,
- d) evidenciju i dokumentaciju o stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih saradnika i vaspitača i
- đ) ljetopis škole.

(2) Škola trajno čuva:

- a) matičnu knjigu,
 - b) ljetopis i
 - v) evidenciju o izdatim svjedočanstvima o završenoj osnovnoj školi.
- (3) Dnevnik vaspitno-obrazovnog rada (odjeljenjska knjiga) čuva se deset godina, kao i evidencija o ispitima.

Član 148.

(1) Javne isprave koje izdaje škola su:

- a) đačka knjižica,
- b) svjedočanstvo o završenoj osnovnoj školi, odnosno razredu,
- v) prevodnica,
- g) uvjerenje o položenom ispitu iz stranog jezika i
- d) uvjerenje o završenim nivoima osnovnog obrazovanja učenika sa posebnim potrebama.

(2) Ministar donosi pravilnik o sadržaju i načinu vođenja dokumentacije i evidencije i obrascima javnih isprava u osnovnoj školi.

Član 149.

- (1) Škola izdaje đlačku knjiŹicu u koju se unose ocjene o uspješnu u učenju i vladanju na kraju polugodišta i na kraju svakog razreda, izuzev učenicima I trijade, kojima se na kraju školske godine opisno i brojčano upisuje da su završili razred.
- (2) Škola izdaje učniku svjedočanstvo o završenom osnovnom obrazovanju i vaspitanju.
- (3) Učeniku koji nije stekao osnovno obrazovanje i vaspitanje, a prestala mu je obaveza pohađanja nastave i učniku koji odlazi u inostranstvo, izdaje se svjedočanstvo o posljednjem završenom razredu.

Član 150.

- (1) Vjerodostojnost javne isprave škole ovjerava se pečatom.
- (2) Sadržaj pečata utvrđuje se u skladu sa Zakonom o pečatima ("SluŹbeni glasnik Republike Srpske", br. 17/92, 63/01 i 49/07).
- (3) Direktor škole određuje sluŹbeno lice odgovorno za upotrebu i čuvanje pečata.

Član 151.

- (1) Škola izdaje duplikat javne isprave na propisanom obrascu poslije proglašavanja javne isprave nevaŹećom u "SluŹbenom glasniku Republike Srpske".
- (2) Škola izdaje uvjerenje o podacima o kojima vodi evidenciju, u nedostatku propisanog obrasca.

Član 152.

- (1) Lice koje nema javnu ispravu o završenom školovanju, a evidencija o tome, odnosno arhivska građa je uništena, nestala ili nedostupna, moŹe da podnese zahtjev osnovnom sudu u mjestu prebivališta ili boravišta zbog utvrđivanja završenog školovanja.
- (2) Rješenje suda kojim se dokazuje da je lice steklo osnovno obrazovanje i vaspitanje zamjenjuje svjedočanstvo o završenom osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

XI - OBEZBJEĐIVANJE SREDSTAVA

Član 153.

- (1) Sredstva za rad škole koju osniva Republika obezbjeđuju se iz:
 - a) budŹeta Republike,
 - b) budŹeta jedinice lokalne samouprave na čijem području se škola nalazi i
 - v) drugih izvora.
- (2) Vlada obezbjeđuje:
 - a) sredstva školama za plate zaposlenih u skladu sa vaŹećim propisima,
 - b) investicionu izgradnju i opremu i investiciono održavanje,
 - v) troškove materijala i usluga škole,
 - g) stručno usavršavanje nastavnika, stručnih saradnika i vaspitača,
 - d) primanja zaposlenih po osnovu prevoza na posao, ukoliko je udaljenost do škole više od četiri kilometra, i druga lična primanja,
 - đ) finansiranje troškova prevoza učenika koji do škole putuju sa udaljenosti veće od četiri kilometra, izuzev za učenika iz člana 90. ovog zakona, i
 - e) republičko takmičenje i takmičenje učenika višeg ranga prema odobrenju Ministarstva.
- (3) Sredstva za osnovno muzičko i baletsko obrazovanje i vaspitanje obezbjeđuju Vlada i roditelji.
- (4) Sredstva za osnovno obrazovanje odraslih obezbjeđuju Vlada i polaznici.
- (5) Jedinica lokalne samouprave na čijem se području nalazi sjedište škole moŹe obezbjeđiti dio sredstava za:
 - a) investicionu izgradnju i opremu i investiciono održavanje,
 - b) materijalne troškove škole, a obezbjeđuje sredstva za takmičenje učenika na opštinskom nivou i troškove učešća učenika sa područja na regionalnom nivou,
- (6) Ministar donosi pravilnik o finansiranju osnovnih škola.

Član 154.

- (1) Cijena usluga u školi izražava vrijednost i rezultat rada kojima se obezbjeđuje nadoknada:
 - a) materijalnih troškova u skladu sa utvrđenim normativima,
 - b) plate prema vaŹećim propisima,
 - v) odgovarajući iznos za tekuće i investiciono održavanje i
 - g) sredstva za isplatu zakonom i drugim propisima utvrđenih obaveza.
- (2) Ministar propisuje mjerila za uvođenje cijena usluga u školi.
- (3) Sredstva za finansiranje privatne škole obezbjeđuje osnivač.

Član 155.

- (1) Škola moŹe sredstva obezbjeđivati izdavanjem školskog prostora, o čemu odluku donosi školski odbor.
- (2) Izdavanjem školskog prostora ne smije se ometati vaspitno-obrazovni rad škole.
- (3) Sredstva ostvarena izdavanjem školskog prostora uplaćuju se na račun javnih prihoda - organizacioni kod škole i koriste se isključivo za održavanje školskih prostora.
- (4) Ministar donosi uputstvo o izdavanju i načinu plaćanja školskog prostora.

XII - NADZOR NAD RADOM USTANOVA OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Član 156.

- (1) Ministarstvo vrši upravni nadzor nad zakonitošću rada škole.
- (2) Stručno-pedagoški nadzor vrši Republički pedagoški zavod, odnosno inspektori - prosvjetni savjetnici za predmet ili grupu predmeta (u daljem tekstu: stručni savjetnik).
- (3) Ministar donosi pravilnik o ostvarivanju upravnog i stručno-pedagoškog nadzora.
- (4) Inspekcijski nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa iz oblasti osnovnog obrazovanja i vaspitanja vrši Republička prosvjetna inspekcija u sastavu Republičke uprave za inspekcijske poslove.
- (5) U školi se vrši interno i eksterno vrednovanje kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada.
- (6) Nakon završenog devetog razreda vršiče se eksterno vrednovanje učeničkih postignuća iz nastavnih predmeta matematika i jednog od jezika konstitutivnih naroda koji je učenik izučavao, a koje sprovodi Republički pedagoški zavod.
- (7) Ministar donosi pravilnik o postupku internog i eksternog vrednovanja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada u osnovnim školama.

Član 157.

- (1) U vršenju stručno-pedagoškog nadzora stručni savjetnik ostvaruje:
 - a) neposredan uvid u primjenu i realizaciju nastavnog plana i programa,
 - b) uvid u rad i organizaciju rada škole, rad nastavnika, stručnih saradnika, vaspitača i direktora,
 - v) neposredan uvid u način izvođenja nastave, ispita i drugih oblika vaspitno-obrazovnog rada,
 - g) pruža savjetodavno-instruktivnu pomoć nastavnicima, stručnim saradnicima, vaspitačima i direktoru,
 - d) uvid u održavanje školskih prostora i
 - đ) predlaže ministru i nadležnim organima preduzimanje neposrednih mjera za otklanjanje nepravilnosti i nedostataka, kao i mjera za unapređivanje vaspitno-obrazovnog rada.
- (2) O izvršenom stručno-pedagoškom nadzoru obavezno se sačinjava zapisnik o činjeničnom stanju koji se dostavlja nadležnim organima škole.
- (3) Stručni savjetnik, prema svojim ovlaštenjima, rješenjem nalaže školi otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.
- (4) U vršenju inspekcijskog nadzora prosvjetni inspektor ovlašćen je da:
 - a) naloži otklanjanje nedostataka nastalih neizvršavanjem ili nepravilnom primjenom Zakona i drugih propisa i akata,
 - b) naloži školi da poništi vaspitno-disciplinsku mjeru prema učeniku koja nije donesena u skladu sa Zakonom,
 - v) naloži školi da poništi pojedinačne akte koji su u suprotnosti sa Zakonom, drugim propisima i aktima donesenim na osnovu Zakona,
 - g) naloži školi da poništi konkurs o prijemu nastavnika i stručnog saradnika ukoliko je direktor škole raspisao konkurs, a da prethodno nije postupio u skladu sa Zakonom,
 - d) naloži školi da pokrene postupak pred nadležnim organom da se proglase ništavnim javne isprave i uvjerenja izdata na osnovu podataka iz evidencije koju vodi škola ukoliko su izdata suprotno odredbama zakona, drugih propisa i opštih akata donesenih na osnovu zakona,
 - đ) naloži otklanjanje nedostataka u postupku vođenja evidencije i dokumentacije,
 - e) zabrani, do donošenja konačne odluke Ministarstva, obavljanje proširenog programa (produženi boravak, ekskurzija) škole ukoliko se obavlja bez saglasnosti Ministarstva ili suprotno datoj saglasnosti,
 - ž) naloži školi usaglašavanje pojedinačnih akata škole sa propisima, ukoliko utvrdi da su doneseni suprotno odredbama Zakona, drugim propisima i opštim aktima škole,
 - z) naloži školi da nastavnici, stručni saradnici i ostali radnici škole obave ljekarski - sistematski pregled,
 - i) naloži školskom odboru, direktoru i nastavničkom vijeću da poništi odluku koja je u suprotnosti sa Zakonom, drugim propisima i aktima donesenim na osnovu Zakona,
 - j) zabrani rad i izdavanje javnih isprava školi koja nije upisana u registar škola i
 - k) preduzme i druge mjere i radnje za koje je ovlašćen Zakonom ili drugim propisom donesenim na osnovu Zakona.
- (5) Lice koje smatra da su njegova prava povrijeđena, može se, radi zaštite svojih prava, obratiti nadležnoj inspekciji u roku od tri mjeseca od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana učinjene povrede.
- (6) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona i drugih propisa u dijelu koji se odnosi na zapošljavanje, rad i radne odnose vrši inspekcija nadležna za rad i radne odnose.

XIII - KAZNENE ODREDBE

Član 158.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM kazniće se za prekršaj škola ako:
 - a) dozvoli političko organizovanje i djelovanje u školi ili dozvoli korišćenje školskog prostora u te svrhe, u vrijeme održavanja nastave (član 15.),
 - b) ne ostvaruje nastavni plan i program donosen na osnovu ovog zakona (član 33.),
 - v) ne pribavi saglasnost za izbor ili promjenu drugog stranog jezika (član 36.),
 - g) upotrebljava udžbenike i nastavna sredstva koji nisu odobreni (član 37.),
 - d) ne donosi godišnji program rada škole u roku propisanom ovim zakonom (član 41.),
 - đ) utvrdi više časova obavezne nastave u dnevnom i sedmičnom rasporedu časova (član 43.),
 - e) odstupi od školskog kalendara bez saglasnosti ministra (član 45.),

ž) ne obavještava roditelje i Ministarstvo o učenicima koji ne pohađaju školu (član 56.),
z) ne dostavi u roku od sedam dana prevodnicu i druge podatke o učeniku, odnosno u istom roku ne dostavi obavještenje o prijemu učenika, prevodnice i drugih podataka o učeniku (član 57.),
i) u specijalne škole ili specijalno odjeljenje upiše dijete ometeno u razvoju bez rješenja nadležnog organa (član 83.),
j) zaključi ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa nastavnikom, stručnim saradnikom ili vaspitačem koji ne ispunjava propisane uslove (čl. 104, 105, 106. i 107.),
k) ne raspiše konkurs za nastavnika, stručnog saradnika ili vaspitača ili raspiše konkurs suprotno ovom zakonu (čl. 114. i 129.),
l) ne vodi ili neuredno vodi propisanu evidenciju o vaspitno-obrazovnog radu škole (čl. 147. i 148.),
lj) izda svjedočanstvo čiji sadržaj ne odgovara podacima u matičnoj knjizi (čl. 147. i 148.),
m) ne preduzme odgovarajuće mjere i efikasne mehanizme zaštite protiv diskriminacije i uznemiravanja po osnovu pola i seksualnog uznemiravanja,
n) ako se u školi vrši diskriminacija iz člana 11. i člana 12. st. 2. i 3. ovog zakona i
nj) ne dostavi blagovremeno ili dostavi netačne podatke Ministarstvu (čl. 126. i 129.).
(2) Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kazniće se i odgovorno lice u školi za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Član 159.

Ako škola prestane da radi zbog krivice osnivača, osnivač se kažnjava novčanom kaznom od 15.000 KM, a odgovorno lice novčanom kaznom od 3.000 KM.

Član 160.

(1) Novčanom kaznom od 100 do 500 KM kazniće se za prekršaj roditelj ako ne upiše dijete u osnovnu školu ili ako dijete neopravdano izostaje iz škole.
(2) Ukoliko i poslije izvršene kazne roditelj ne upiše dijete u školu, odnosno ako dijete neopravdano izostaje iz škole, kazne se mogu ponavljati.

XIV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 161.

Nastavnici, stručni saradnici i vaspitači koji obavljaju vaspitno-obrazovni rad u školi, a koji su po propisima važećim do stupanja na snagu ovog zakona ispunjavali uslove u pogledu stepena i vrste stručne spreme, mogu i dalje obavljati vaspitno-obrazovni rad u školi i ravnopravno konkurisati na radna mjesta u školama.

Član 162.

U specijalnim školama i specijalnim odjeljenjima nastavu od I do IX razreda može izvoditi i defektolog sa završenom višom školom koji je danom stupanja na snagu ovog zakona zatečen u stalnom radnom odnosu u školi i prema ranije važećim propisima ispunjavao uslove u pogledu nivoa i vrste obrazovanja.

Član 163.

(1) Lica zatečena na radnim mjestima sekretara i računovođe koja ne ispunjavaju uslove iz st. 1. i 2. člana 123. ovog zakona, a po propisima važećim do stupanja na snagu ovog zakona su ispunjavala uslove za obavljanje tih poslova, dužna su da u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog zakona ispune potrebne uslove u pogledu nivoa i vrste obrazovanja.
(2) Od obaveze iz stava 1. ovog člana izuzeti su radnici sa 20 i više godina radnog staža ili 40 i više godina starosti.

Član 163a.

(1) Nastavnici engleskog jezika i nastavnici informatike koji su završili dvosemestralni studij za dopunsko obrazovanje na Filozofskom fakultetu, odnosno Elektrotehničkom fakultetu u Banjoj Luci dužni su da u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog zakona ispune potrebne uslove u pogledu nivoa i vrste obrazovanja.
(2) Od obaveze iz stava 1. ovog člana izuzeti su radnici koji u roku kraćem od deset godina ispunjavaju jedan od uslova za odlazak u penziju.

Član 164.

U školama će se do kraja juna 2009. godine konstituisati školski odbori u skladu sa ovim zakonom.

Član 165.

Vlada će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti uredbu o pedagoškim standardima i normativima za osnovno obrazovanje i vaspitanje (član 7. ovog zakona) i uredbu o organizovanju i izvođenju nastave na jezicima nacionalnih manjina (član 14. ovog zakona).

Član 166.

(1) Ministar će u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnike:
a) o uslovima za osnivanje, početak i prestanak rada škole (član 19),
b) o sadržaju i načinu vođenja registra osnovnih škola (član 23. ovog zakona),
v) o standardima za izradu udžbenika (član 38. ovog zakona),

g) o izvođenju izleta, ekskurzija i škole u prirodi (član 41. ovog zakona),
d) o utvrđivanju kriterijuma za izbor nadarenih i talentovanih učenika (član 48. ovog zakona),
đ) o vaspitanju i obrazovanju djece sa smetnjama u psihofizičkom razvoju (član 55. ovog zakona),
e) o ocjenjivanju učenika u osnovnoj školi (član 63. ovog zakona),
ž) o vođenju učeničkog dosijea (član 69. ovog zakona),
z) o vrsti diploma, način i uslove za njihovo dodjeljivanje (član 71. ovog zakona),
i) o izboru i proglašenju učenika generacije (član 72. ovog zakona),
j) o stručnim profilima i zvanjima (član 104. ovog zakona),
k) o polaganju stručnog ispita u osnovnoj školi (član 111. stav 6),
l) o normi neposrednog rada sa učenicima u okviru 40-časovne radne sedmice (član 115. ovog zakona),
lj) o stručnom usavršavanju, ocjenjivanju i napredovanju vaspitača, nastavnika, stručnih saradnika i direktora u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama i domovima Republike Srpske (član 120. ovog zakona),
m) o izboru i radu školskog odbora (član 125. ovog zakona),
n) o uslovima i načinu izbora direktora škole (član 127. ovog zakona),
nj) o sadržaju i načinu vođenja dokumentacije i evidencije i obrascima javnih isprava u osnovnoj školi (član 148. ovog zakona),
o) o finansiranju osnovnih škola (član 153. ovog zakona),
p) o ostvarivanju upravnog i stručno-pedagoškog nadzora (član 156. ovog zakona),
r) o načinu ostvarivanja programa ogleđa u osnovnoj školi (član 53. stav 5. ovog zakona),
s) o načinu organizacije rada i finansiranju specijalnih škola (član 88. stav 4. ovog zakona) i
t) o načinu organizacije rada i finansiranju muzičkih škola (član 102. stav 2. ovog zakona).
(2) Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primjenjivaće se podzakonski propisi doneseni na osnovu Zakona o osnovnoj školi ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 38/04), koji nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 166a.

(1) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnike o:
a) nastavnom planu i programu osnovnog obrazovanja i vaspitanja za učenike sa lakom i umjerenom mentalnom retardacijom, za slijepe i slabovide učenike i učenike sa oštećenim sluhom (član 87),
b) proceduri prijema, kriterijumima za prijem u radni odnos i načinu bodovanja kandidata (član 114. stav 9) i
v) postupku internog i eksternog vrednovanja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada u osnovnim školama (član 156. stav 7).
(2) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti uputstva o:
a) organizovanju proširenog programa (član 47. stav 3) i
b) izdavanju i načinu plaćanja školskog prostora (član 155. stav 4).

Član 166b.

Primjena člana 156. stav 6. ovog zakona vršiće se eksperimentalno od školske 2012/2013. godine.

Član 167.

Škole će svoju organizaciju i opšte akte uskladiti sa odredbama ovog zakona u roku od devet mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 168.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o osnovnoj školi ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 38/04).

Član 169.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 01-1214/08

16. jula 2008. godine, Banja Luka

Predsjednik Narodne skupštine, mr Igor Radojičić, s.r.